

DE BRIEF AAN DE GALATEN

Een verklaring van Paulus' brief
speciaal voor jou

Ger de Koning

De brief aan de Galaten

De brief aan de GALATEN

**Een verklaring van Paulus'
brief speciaal voor jou**

Rotsvast 4

Ger de Koning

Deze publicatie is verkrijgbaar in boekvorm in één band met de brief aan de Efeziërs bij Uitgeverij Daniël:

© 2021 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN 978-90-79718-98-6 (paperback)

© 2000 'Vrij', de brief aan de Galaten; Chr. Uitgeverij Initiaal; ISBN 90-74319-41-6

Omslagontwerp: Jan Paul Spoor

Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Uitgeverij Daniël' of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling,

© Stichting HSV 2010.

© Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

De bijbelteksten in deze uitgave uit Nieuwe Testament zijn ontleend aan de TELOS-vertaling. Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

© Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

Inhoud

Tekstgebruik		7
Afkortingen bijbelboeken		7
Vertalingen		7
Haakjes		8
Vooraf		10
Inleiding		12
Overzicht van de brief aan de Galaten		15
Galaten 1		
Verzen 1-5	Zegenwens	16
Verzen 6-12	Er is maar één evangelie	20
Verzen 13-24	Paulus, een unieke apostel	24
Galaten 2		
Verzen 1-5	Verdediging van het evangelie	28
Verzen 6-14	Paulus met en tegen Petrus	32
Verzen 15-21	Leven door geloof in de Zoon van God	36
Galaten 3		
Verzen 1-7	Onverstandige Galaten	40
Verzen 8-14	Zegen of vloek	44
Verzen 15-22	Wet en belofte	48
Verzen 23-29	Het tijdperk van het geloof	52
Galaten 4		
Verzen 1-7	Van onmondige tot erfgenaam	56
Verzen 8-15	Het gevaar van terugvallen	60
Verzen 16-23	Opnieuw in barensweeën	64
Verzen 24-31	Kinderen van de slavin of van de vrije	68

Galaten 5

Verzen 1-6	De christelijke vrijheid	72
Verzen 7-15	Geroepen om vrij te zijn	76
Verzen 16-21	De Geest tegenover het vlees	80
Verzen 22-26	De vrucht van de Geest	84

Galaten 6

Verzen 1-6	Draagt elkaars lasten	88
Verzen 7-11	Wat een mens zaait, zal hij ook oogsten	92
Verzen 12-18	Het kruis van onze Heer Jezus Christus	96

Andere publicaties

102

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn Genesis
Ex Exodus
Lv Leviticus
Nm Numeri
Dt Deuteronomium

Historische boeken

Jz Jozua
Ri Richteren
Ru Ruth
1Sm 1 Samuel
2Sm 2 Samuel
1Kn 1 Koningen
2Kn 2 Koningen
1Kr 1 Kronieken
2Kr 2 Kronieken
Ea Ezra
Ne Nehemia
Es Esther

Poëtische boeken

Jb Job
Ps Psalmen
Sp Spreuken
Pr Prediker
Hl Hooglied

Profetische boeken

Js Jesaja
Jr Jeremia
Kl Klaagliederen
Ez Ezechiël
Dn Daniël
Hs Hosea
Jl Joël
Am Amos
Ob Obadja
Jn Jona
Mi Micha
Na Nahum
Hk Habakuk
Zf Zefanja
Hg Haggai
Zc Zacharia
Ml Maleachi

Nieuwe Testament

Mt Mattheüs
Mk Markus
Lk Lukas
Jh Johannes
Hd Handelingen
Rm Romeinen
1Ko 1 Korinthiërs
2Ko 2 Korinthiërs
Gl Galaten
Ef Efeziërs
Fp Filippenzen
Ko Kolossenzen
1Th 1 Thessalonicenzen
2Th 2 Thessalonicenzen
1Tm 1 Timotheüs
2Tm 2 Timotheüs
Tt Titus
Fm Filémon
Hb Hebreëen
Jk Jakobus
1Pt 1 Petrus
2Pt 2 Petrus
1Jh 1 Johannes
2Jh 2 Johannes
3Jh 3 Johannes
Jd Judas
Op Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziane Statenvertaling (HSV).

De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziane Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het Oude Testament worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling cursief staan. Omdat ik in dit boek de hele bijbeltekst cursief weergeef, maak ik gebruik van deze haakjes om deze woorden die cursief in de gedrukte uitgave staan te markeren. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament worden drie soorten haakjes gebruikt. Ik citeer wat hierover in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling wordt gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Vooraf

Beste vriend of vriendin,

Ik vind het fijn dat ik jou deel vier uit de Rotsvast reeks kan aanbieden, met daarin een bijbelstudie over de *brief aan de Galaten*. Deze bijbelstudie is voor jou geschreven. Toen ik deze schreef, heb ik geprobeerd me een beetje in jouw situatie in te leven. Ik heb gedacht aan jou als iemand die

- pas de Heer Jezus kent,
- of Hem al langer kent,

maar die in beide gevallen de Heiland, Die voor jou stierf om jou het leven te geven, beter wil leren kennen.

Tot nu ben je daar nog niet toe gekomen. Het interesseerde je niet echt. Zo'n tijd heb ik ook gekend. Maar nu is daar verandering in gekomen en dat is geweldig.

Het is in de eerste plaats geweldig voor de Heer Jezus. Hij vindt het fijn dat Hij belangrijk voor je is geworden. Dat gaat Hij belonen. Daarom is het in de tweede plaats geweldig voor jezelf. Je zult gaan ontdekken wat een enorme rijkdom je door de Bijbel in je handen hebt gekregen. Je liefde voor de Heer Jezus zal er steeds groter door worden.

Hoe oud je bent, doet er eigenlijk niet zoveel toe. Het gaat erom wat jij voor de Heer Jezus bent gaan voelen, wat Hij voor je is gaan betekenen. Dat is de reden waarom jij de Bijbel wilt gaan lezen.

Door dit boek wil ik je daar graag bij helpen. Het is bedoeld als een opstapje naar verder onderzoek van de Bijbel.

Ik geef nog een paar praktische tips en verklaringen voor het gebruik van dit boek:

1. Zorg ervoor dat je een goede vertaling van de Bijbel gebruikt. In dit boek gebruik ik voor het Nieuwe Testament de zgn. herziene Voorhoeve-uitgave ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Het is de beste vertaling van het Nieuwe Testament die ik ken. Het taalgebruik is aangepast aan deze tijd, zonder dat het tekortdoet aan de letterlijke vertaling vanuit het Grieks. Voor het Oude Testament raad ik je de Herziene Statenvertaling aan. Deze vertaling gebruik ik voor aanhalingen van bijbelteksten uit het Oude Testament.

2. De bijbeltekst van het betreffende stukje uit de *brief aan de Galaten* is aan het begin van het stukje opgenomen. Toch raad ik je aan om het aangegeven gedeelte ook in je eigen Bijbel te lezen. Ook voor alle tekstverwijzingen die in het stukje staan, is het belangrijk dat je die zelf in de Bijbel opzoekt.
3. Belangrijk is zelfdiscipline. Je zult bereid moeten zijn je een beetje in te spannen, er iets voor te doen (of te laten) om de Bijbel beter te leren kennen. Er zullen best wel eens momenten zijn dat je niet zoveel zin hebt om in je Bijbel te lezen. Neem je daarom voor om op de tijd die jij daarvoor het meest geschikt acht, iets uit de Bijbel te lezen, zin of geen zin.

Om je daarbij te helpen heb ik dit boek in een aantal kleine stukjes verdeeld. Tevens heb ik met een 'V' gevolgd door het vers nummer (bijvoorbeeld V2 is *vers 2*) aangegeven om welk vers uit het hoofdstuk het gaat.

Lees elke dag één stukje. Samen met het bijbelgedeelte heb je daar, als je in een rustig tempo leest, ongeveer twintig minuten voor nodig. Bij het opbrengen van deze zelfdiscipline heb je na iets meer dan een maand een goede indruk gekregen van een bevrijdende brief (*Galaten*) uit de Bijbel.

De hele Bijbel is een schitterend boek. Het is mijn gebed dat ook jij daar steeds meer van overtuigd zult raken.

Ik wens je Gods zegen toe!

Ger de Koning

Middelburg, herzien juli 2023

Inleiding

Lees als inleiding *Galaten 1-2*.

(Doe het aandachtig! Als je ca. dertig minuten tot je beschikking hebt, verdient het aanbeveling eerst de héle brief te lezen.)

De *brief aan de Galaten* is in verschillende opzichten een unieke brief. Het is bijvoorbeeld de enige brief die aan een *groep gemeenten* is geschreven. Het is niet echt duidelijk of deze gemeenten in Noord- of Zuid-Galatië lagen. Het meest aannemelijk is dat het gaat om gemeenten in Zuid-Galatië omdat daar een aantal bekende steden lag: Antiochië, Iconium, Lystra en Derbe. Over deze steden lees je in *Handelingen 13-14*. Paulus is daar geweest en heeft er het evangelie gepredikt.

De brief is ook uniek vanwege de koele toon en krachtige taal die Paulus gebruikt. Na een korte, noodzakelijke inleiding begint hij direct met het aan de kaak stellen van het kwaad waarvoor de Galaten zich hebben opengesteld. In andere brieven heeft hij altijd eerst nog wel een woord van waardering voor het goede dat aanwezig is; pas daarna gaat hij schrijven over de onderwerpen waarvoor vermaning nodig is. Bij de Galaten doet hij dat niet. Hij valt met de deur in huis. Hij heeft haast. Dat heeft te maken met de aanleiding van zijn schrijven. Wat is er aan de hand?

In de gemeenten in Galatië zijn mensen gekomen die zeggen dat de gelovigen zich moeten laten besnijden en dat ze de wet moeten houden. Ook zeggen deze mensen dat Paulus niet een echte apostel is. Het erge is niet dat die mensen er zijn, toen en ook nu nog. Zulke mensen zijn er steeds geweest. Het erge is dat hun valse boodschap bij de Galatische gelovigen ingang vindt. Het is ook erg dat zulke mensen met zo'n valse boodschap nog steeds ingang vinden. Daarom is deze brief ook vandaag nog actueel. Misschien ontgaat jou op dit moment nog de verderfelijke van de leer die deze lieden

brengen. De Galaten hadden dat blijkbaar ook niet door. Hoe meer we in het onderzoeken van de brief vorderen, hoe duidelijker je dat zult zien.

Een goed middel om je te helpen alvast enig begrip te krijgen voor de houding die Paulus hier aanneemt, is een vergelijking van de *brief aan de Galaten* met twee van zijn voorgaande brieven. Ik bedoel de *brief aan de Romeinen* en de *eerste brief aan de Korinthiërs*. Ik neem aan dat je die brieven al enigszins hebt bestudeerd. Het zal je dan bekend voorkomen als ik zeg dat Paulus in zijn *brief aan de Romeinen*, dat wil zeggen aan de gelovigen in Rome, schrijft over het evangelie als enige mogelijkheid voor een zondaar om voor God gerechtvaardigd te worden. De zondaar wordt gerechtvaardigd op grond van geloof.

In de *brief aan de Galaten* schrijft hij ook over rechtvaardiging op grond van geloof. Alleen schrijft hij hier aan gelovigen die ertoe neigen deze geweldige waarheid van zijn kracht en zegen te beroven door de wet weer in hun leven in te voeren. Wie dat doet, tast de volmaaktheid van het werk van Christus aan. In een gloedvol betoog schrijft Paulus in deze brief een glasheldere verdediging van de rechtvaardiging op grond van geloof alleen, zonder werken van de wet. Hij toont op niet tegen te spreken wijze aan hoe onverenigbaar wet en genade zijn, en hoe geloof en wet elkaar volledig uitsluiten als middelen om voor God gerechtvaardigd te worden. De *brief aan de Galaten* is dan ook een indrukwekkende en onmisbare aanvulling op de *brief aan de Romeinen*.

Als we de *brief aan de Galaten* vergelijken met de *eerste brief aan de Korinthiërs* wordt nog iets duidelijk. De gemeente in Korinthe is niet wat je noemt een voorbeeldgemeente. Ja, wel een voorbeeld, maar dan in hoe het niet moet. In Paulus' brief aan hen moet hij heel wat zaken noemen die niet deugen en hen daarover vermanen. Er wordt daar zelfs een zonde getolereerd die je onder de heidenen niet eens vindt (1Ko 5:1). Toch is Paulus in die brief niet zo scherp van toon als in zijn *brief aan de Galaten*.

In Korinthe ligt de fout voornamelijk bij het gedrag van de Korinthiërs. Ze leven slordig, ze hebben nog niet al hun heidense praktijken veroordeeld. Hun gedachten over het praktische christelijke leven zijn nog niet voldoende gevormd door de kennis van Gods gedachten. In zijn brief aan hen doet Paulus er alles aan dat te corrigeren. Er is geen enkele acceptatie van hun zondige praktijk, maar toch merk je dat hij hun tijd wil geven zaken te veranderen. Hij begint zijn brief zelfs met zegenwensen en dankzegging.

Voor de Galaten heeft hij een uiterst beknopte zegenwens en geen dankzegging. De reden daarvan is dat de Galaten zich hebben opengesteld voor een ander evangelie dan het evangelie van Christus dat hij hun heeft gepredikt en dat ze hebben aangenomen. Dit andere evangelie is een vermenging van geloof en houden van de wet en betekent een rechtstreekse aantasting van de volmaaktheid van het werk van Christus. Christus en Zijn werk zijn in het geding. Vandaar de koele toon die hij gebruikt in deze brief en het krachtige protest dat hij laat horen.

Wij zijn veel sneller overtuigd van de verkeerde praktijken die in Korinthe worden gevonden, dan van de verkeerde leer waarmee de Galaten zich hebben ingelaten. Paulus niet. We mogen God dan ook dankbaar zijn dat hij Zijn dienaar Paulus deze brief heeft laten schrijven. Daardoor kunnen ook wij vandaag het kwaad naar zijn ware inhoud beoordelen en ermee handelen zoals God het wil.

Lees nog eens de hoofdstukken 1-2.

Verwerking:

Waarom trekt Paulus in deze brief zo fel van leer tegen de Galaten?

Overzicht van de brief aan de Galaten

De indeling van de brief is vrij eenvoudig:

1. **Inleiding** *Galaten 1:1-5*

2. **Geschiedkundig deel** *Galaten 1:6-2:21*

In dit deel verklaart Paulus de oorsprong van het evangelie dat hij predikt, zijn roeping en zijn verhouding tot de broeders in Jeruzalem en Petrus.

3. **Leerstellig deel** *Galaten 3:1-4:31*

In dit deel verklaart hij het onderscheid tussen gerechtigheid uit geloof en gerechtigheid door de wet; ook verklaart hij de betekenis van de wet.

4. **Praktisch deel** *Galaten 5:1-6:10*

In dit deel gaat hij in op de kenmerken van het nieuwe leven en hoe dat in het leven van de gelovige zichtbaar wordt.

5. **Besluit** *Galaten 6:11-18*

Galaten 1:1-5

Zegenwens

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 Paulus, apostel, niet vanwege mensen, ook niet door een mens, maar door Jezus Christus en God [de] Vader, Die Hem uit [de] doden heeft opgewekt, 2 en al de broeders die bij mij zijn, aan de gemeenten van Galatië: 3 genade zij u en vrede van God [de] Vader en van onze Heer Jezus Christus, 4 Die Zichzelf heeft gegeven voor onze zonden, opdat Hij ons zou trekken uit de tegenwoordige boze eeuw, naar de wil van onze God en Vader, 5 Wie de heerlijkheid zij tot in alle eeuwigheid! Amen.

V1. Paulus begint met een uitvoerige onderstreping en verdediging van zijn apostelschap. Ik heb in de inleiding al gezegd dat er mensen zijn die hem als apostel onderuit willen halen. Dat is slim bedacht, want als de Galatische gelovigen gaan twijfelen aan zijn apostelschap, zullen ze ook gaan twijfelen aan de boodschap die hij heeft gebracht. Ze zeggen bijvoorbeeld dat Paulus niet een echte apostel is omdat hij niet bij de twaalf apostelen hoort die met de Heer Jezus op aarde zijn opgetrokken. Daarom gaat Paulus hier duidelijk uiteenzetten hoe dat met zijn apostelschap zit.

In feite is zijn apostelschap hoger dan dat van de twaalf. Die waren door de Heer Jezus geroepen om apostel te zijn toen Hij op aarde was; Paulus is als apostel geroepen door de Heer Jezus toen Hij in de hemel was. De bron, de oorsprong van zijn apostelschap ligt niet op aarde, maar in de hemel. Dat bedoelt Paulus als hij zegt *“niet vanwege mensen”*. In *Handelingen 9* kun je lezen hoe dat gegaan is (*Hd 9:1-19*).

Hij zegt er nog iets bij: *“Ook niet door een mens.”* Daarmee bedoelt hij dat, na zijn roeping door de Heer, geen mens hem als apostel heeft aangesteld of zijn apostelschap officieel heeft bevestigd. Men-

sen hebben niets te maken gehad met zijn roeping en bevestiging tot apostel. Het is allemaal gebeurd “door Jezus Christus en God de Vader”.

Hij beklemtoont in het eerste vers direct dat hij voor zijn dienst van geen mens afhankelijk is. In wat Paulus hier van zichzelf zegt, ligt een belangrijke aanwijzing opgesloten. Iedere gelovige heeft een gave van de verheerlijkte Heer gekregen (*Ef 4:7*). De gewoonte die in bijna heel de christenheid heeft postgevat om mensen op een officiële of officieuze manier in de bediening van enige gave te stellen of uit te zenden, gaat in tegen de aanwijzingen die de Schrift hier geeft.

In de vijf inleidende verzen worden de Heer Jezus en de Vader samen drie keer genoemd. Hieruit blijkt de Godheid van de Heer Jezus en dat Hij een is met de Vader. Toch worden Zij duidelijk in Hun werk onderscheiden. De eerste keer, in *vers 1*, zie je dat de Heer Jezus stierf en dat de Vader Hem opwekte. De toevoeging “*Die Hem uit [de] doden heeft opgewekt*”, onderstreept nog eens dat we te doen hebben met een volbracht en door God aanvaard verlossingswerk. Het betekent een loochening van dat werk als de wet weer een plaats krijgt in het leven van de christen.

V2. En er is nog iets dat zij op het spel zetten. Paulus staat niet alleen in de verdediging van de waarheid. Al de broeders die bij hem zijn, zijn het volledig met hem eens. Het moet de Galatische gelovigen duidelijk worden dat zij, door hun openstaan voor de dwaling, het gemeenschappelijk geloof van de heiligen verloochenen.

V3. Al met al wordt nu al duidelijk hoe ernstig de situatie in de gemeenten in Galatië is. De wens van de apostel dat zij “*genade*” en “*vrede*” zullen ontvangen, is ook in andere brieven te vinden. Hier is die wens des te meer van belang omdat genade zo duidelijk tegenover de wet staat en vrede zo duidelijk tegenover de vloek van de wet. In deze wens worden de Heer Jezus en de Vader voor de tweede keer genoemd, alleen in omgekeerde volgorde. Genade en vrede zijn alleen bij Hen te vinden, en niet in de wet. Zij zijn de bron.

V4. Het is treffend te zien hoe Paulus zich een maakt met de Galaten als hij zegt dat de Heer Jezus Zichzelf gegeven heeft voor *onze* zonden. Hij zegt niet *jullie* zonden of *mijn* zonden. Bovenal is het treffend dat de Heer Jezus niets minder heeft gegeven dan "*Zichzelf*". Alleen Hijzelf en Zijn werk zijn in staat om de harten van dwalende gelovigen weer op het juiste doel te richten.

Onze zonden zijn weg, maar dat is niet het enige. Zijn werk heeft niet alleen tot doel ons van onze zonden te verlossen, hoe geweldig dat ook is. Hij heeft ons ook willen "*trekken uit de tegenwoordige boze eeuw*". Met 'boze eeuw' wordt bedoeld: alle slechte, verkeerde invloeden en neigingen die in de wereld aanwezig zijn en waardoor de satan de mensen in zijn macht houdt.

Er is veel te weinig besef bij Gods kinderen hoe radicaal de scheiding is tussen de gelovige en de wereld waarin hij leeft als gevolg van het werk dat de Heer Jezus heeft gedaan op het kruis. Wie weer iets van de wereld in zijn leven toelaat, haalt het werk van Christus naar beneden. Verderop in de brief zul je zien dat het weer invoeren van de wet betekent dat je je weer gaat gedragen alsof je nog tot deze 'boze eeuw' behoort. En dat terwijl het doel van het werk van de Heer Jezus juist is om je daaruit te trekken. Iedere gelovige die zich dat realiseert, zal op zijn hoede zijn dat niets van die invloed ingang krijgt in zijn leven.

Daarbij komt dat de Vader het zo heeft gewild. In het doel, aangegeven door het woord "*opdat*", van wat de Heer Jezus heeft gedaan, zien we voor de derde keer de Vader en de Zoon samen. De Vader wil een volk voor Zichzelf hebben, een volk dat tot in alle eeuwigheid Hem de heerlijkheid geeft. De wet en alles wat daarmee samenhangt, staat daar haaks op. Wie de wet weer toelaat in zijn leven, verliest de wil van de Vader uit het oog.

V5. Je ziet dat Paulus al in de eerste verzen de positie van de christen in haar eenvoudigste vorm aan de Galaten voorhoudt. Deze positie gaat van de wil van de Vader, via het werk van de Heer Jezus naar

de eeuwige heerlijkheid. God en de Heer Jezus willen dat wij daar nu al het genot van hebben. Paulus sluit zich daarbij aan en zet zich in deze brief daarvoor in. Het “*amen*” aan het eind van deze inleidende verzen getuigt daarvan. Laten jij en ik daar van harte mee instemmen.

Lees nog eens Galaten 1:1-5.

Verwerking:

Wat leer je in deze verzen allemaal over de Vader en de Zoon?

Galaten 1:6-12

Er is maar één evangelie

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

6 Ik verwonder mij, dat u zo snel van Hem Die u door [de] genade <van Christus> heeft geroepen, overgaat naar een ander evangelie, 7 dat geen ander is; maar er zijn sommigen die u in verwarring brengen en het evangelie van Christus willen verdraaien. 8 Maar zelfs als wij, of een engel uit [de] hemel, <u> een evangelie verkondigen naast dat wat wij u als evangelie verkondigd hebben, die zij vervloekt! 9 Zoals wij vroeger hebben gezegd, zo zeg ik ook nu weer: als iemand u een evangelie verkondigt naast dat wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt! 10 Want probeer ik nu mensen tevreden te stellen of God? Of tracht ik mensen te behagen? Als ik nog mensen behaagde, zou ik geen slaaf van Christus zijn. 11 Want ik maak u bekend, broeders, dat het evangelie dat door mij verkondigd is, niet is naar [de] mens. 12 Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door openbaring van Jezus Christus.

V6-7. Paulus is erg verontwaardigd over het feit dat de Galaten op het punt staan een vals evangelie aan te nemen. Zoals uit de aanhef van andere brieven blijkt, is het zijn gewoonte om een brief te beginnen met enkele woorden van lof en dank. Hier is daar geen sprake van. De ernst van de zaak gebiedt hem dat hij met de deur in huis valt en zonder omwegen de aanleiding van zijn schrijven naar voren brengt. Het gaat om niets minder dan het opgeven van God Zelf. God heeft hen geroepen. Zij hebben daarin de genade van Christus erkend. Nu zijn er mensen gekomen met “een ander evangelie, dat geen ander is”. Paulus staat er perplex van dat ze zo snel en zo gemakkelijk zijn over te halen om daarnaar te luisteren.

Als hij zegt “*een ander evangelie*”, bedoelt hij daarmee een evangelie dat een vermenging is van wet en genade. Dat is een ander evangelie dan hij gepredikt heeft. En omdat er slechts één evangelie is, bestaat er niet zoiets als ‘een ander evangelie’. Een evangelie waarin wet en genade bij elkaar worden gedaan en met elkaar worden verbonden, is helemaal geen evangelie. Wie zich daarvoor openstelt, komt in verwarring. Het is een verdraaiing, een vervalsing, van het evangelie van Christus en staat radicaal tegenover het evangelie dat hij heeft verkondigd.

V8. Om zijn woorden kracht bij te zetten en aan te geven hoe ernstig deze zaak is, spreekt hij zelfs een vervloeking uit over zichzelf, of een engel, als hij of die engel een ander evangelie zouden brengen, een evangelie dat in strijd is met wat hij eerder heeft gebracht. Niet de prediker, hoe voornaam of bekend ook, is bepalend, maar wat hij brengt.

Dat is nog steeds een belangrijke toetssteen. Als je iemand iets hoort zeggen over de Bijbel, kom dan niet onder de indruk van de persoon die spreekt, maar luister naar wat hij zegt. De inhoud van zijn prediking moet kloppen met wat er in de Bijbel staat en jij hebt de verantwoordelijkheid dat te toetsen. Het zuivere evangelie verdraagt niets naast zich. Het is compleet, absoluut en definitief. Er kan niets mee worden vermengd en ook niets aan worden toegevoegd.

V9. Paulus herinnert hen aan wat zij hebben ontvangen, dat wil zeggen aan wat zij voor eens en voor altijd hebben aangenomen. Voor de tweede keer en daardoor des te nadrukkelijker spreekt hij de vloek uit over de bringers van deze verderfelijke leer. Niets minder dan de eeuwige verdoemenis zal het deel zijn van wie zo het werk van Christus aantast.

Het gaat niet om onwetenden of dwalenden. Het gaat om mensen die bewust leren dat de mens zijn werken moet toevoegen aan het werk van Christus. Zij loochenen niet het werk van Christus, maar zeggen dat God in het werk van Christus Zijn deel heeft gedaan en dat de Galaten ook hún deel moeten volbrengen.

V10. Paulus brengt een evangelie zonder compromissen. Hij praat de mensen niet naar de mond. Hij is niet uit op de complimentjes van mensen. Zijn enige bedoeling is God behagen. Als het behagen van mensen zijn doel was, was hij "*geen slaaf van Christus*". Voor zijn bekering is hij wel bezig geweest mensen te behagen, toen wilde hij populair zijn. Maar populair zijn en Christus behagen sluiten elkaar uit. Je zult dat ook wel merken als je het evangelie aan iemand wilt doorgeven. Christus is niet populair, Zijn volgelingen zijn dat ook niet.

V11. Vanaf dit vers gaat Paulus het unieke karakter van zijn boodschap en zijn apostelschap uitleggen. In *vers 1* spreekt hij ook over zijn apostelschap, maar hij voegt er nu nog meer bijzonderheden aan toe. Wat in *vers 11* opvalt, is het woord "*broeders*". Dat laat zien dat hij zich nog steeds met hen verbonden weet en dat hij een scheidslijn trekt tussen de Galaten die misleid worden, en de misleiders zelf. Dat geldt ook voor ons. Ook wij kunnen een broeder of zuster alleen dienen als wij onze familieband in het geloof met hem of haar bewust zijn.

Voordat Paulus de ware bron van het evangelie dat hij verkondigd heeft, laat zien, noemt hij drie bronnen die als oorsprong van het evangelie ter zijde worden gezet.

1. Hij zegt eerst dat het "*niet is naar de mens*". Dat wil zeggen dat het evangelie niet is aangepast aan de natuurlijke of vleselijke mens; het wil ook zeggen dat het in geen enkel mensenhart is opgekomen. Het komt namelijk uit het hart van God.
2. V12. Dan zegt hij dat hij het "*niet van een mens ontvangen of geleerd*" heeft. Dat hij het niet van een mens heeft *ontvangen* wil zeggen dat mensen geen bemiddelende rol hebben gespeeld; zij hebben hem dat evangelie niet toevertrouwd. Hij heeft het namelijk van God Zelf gekregen.
3. Dat hij het niet van een mens heeft *geleerd*, wil zeggen dat geen mens hem onderwijs in dit evangelie heeft gegeven. Het is namelijk God Zelf Die hem de rijke inhoud van dit evangelie

heeft laten zien. Jij en ik en de meeste andere christenen hebben het wel van andere mensen ontvangen en geleerd. Paulus had het rechtstreeks van de Heer.

Het gaat er hier om dat het evangelie niet uit het gebied, de leefwereld, van mensen komt. De blijde boodschap is niet in de hersenen van een mens ontstaan. Ook Petrus heeft het hem niet meegedeeld en het stamt ook niet uit het Oude Testament. Zijn ware bron is de *"openbaring van Jezus Christus"*. Die 'openbaring' kan slaan op wat er gebeurde toen hij op weg was naar Damascus en de Heer Jezus Zich aan hem openbaarde. Die 'openbaring' kan ook slaan op wát de Heer Jezus hem heeft laten zien, dat wil zeggen op de inhoud van het evangelie. In elk geval is de verheerlijkte Heer de ware bron van zijn evangelie. Toen Paulus Hem zag, zag hij de hele inhoud van het evangelie, want Christus ís het evangelie.

Lees nog eens Galaten 1:6-12.

Verwerking:

Welke zekerheid heb je dat het evangelie dat jij hebt aangenomen ook het zuivere en enige evangelie is?

Galaten 1:13-24

Paulus, een unieke apostel

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

13 U hebt immers gehoord van mijn vroegere wandel in het Jodendom: dat ik de gemeente van God uitermate vervolgde en haar verwoestte, 14 en in het Jodendom meer toenam dan vele leeftijdgenoten in mijn geslacht, daar ik een nog groter ijveraar was voor de overleveringen van mijn vaderen. 15 Maar toen het God, Die mij vanaf [de] schoot van mijn moeder afgezonderd en door Zijn genade geroepen heeft, behaagde 16 Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de volken verkondigde, ging ik terstond niet te rade met vlees en bloed, 17 en ging ook niet op naar Jeruzalem, tot hen die vóór mij apostelen waren; maar ik ging weg naar Arabië en keerde weer terug naar Damaskus. 18 Daarna, na drie jaren, ging ik op naar Jeruzalem om met Kefas kennis te maken, en ik bleef vijftien dagen bij hem; 19 ik zag echter niemand anders van de apostelen dan Jakobus, de broer van de Heer. 20 Wat ik u schrijf, zie, voor God, ik lieg niet. 21 Daarna kwam ik in de streken van Syrië en Cilicië. 22 En ik was van gezicht onbekend aan de gemeenten van Judéa die in Christus zijn, 23 en zij hoorden alleen: hij die ons vroeger vervolgde, verkondigt nu het geloof dat hij vroeger verwoestte. 24 En zij verheerlijkten God in mij.

In deze verzen levert Paulus het bewijs dat zijn evangelie en apostelschap niet een menselijke, maar een Goddelijke bron hebben:

1. In *vers 13* getuigt hij van zijn haat tegen de christenen.
2. In *vers 14* vertelt hij over zijn fanatieke ijver als Jood.
3. In de *verzen 15-16* komt God zijn leven binnen.
4. In de *verzen 16-24* beklemtoont hij dat zijn apostelschap losstaat van dat van de twaalf apostelen.

Hij vertelt iets over zijn leven vóór, bij en na zijn bekering.

V13. Zijn *“vroegere wandel in het Jodendom”* heeft van hem een vervolger en verwoester van de gemeente van God gemaakt. Met dit getuigenis veroordeelt Paulus de neiging van de Galatische gelovigen om terug te keren naar dat wat hem op die weg heeft gebracht. Het is altijd zo geweest en het is nog steeds zo, dat een mens die tot wetticisme vervalt, een vervolger wordt van iemand die uit genade wil leven.

V14. Achter de terreurdaden van Paulus zat zijn fanatisme voor de Joodse godsdienst. Hij wist al voor zijn bekering dat een combinatie van wet en genade onmogelijk is. Alleen bekeek hij het toen van de kant van het Jodendom en de wet. Hij was doorkneed in het Jodendom. Hij wist alles van het Judaïsme waarheen de Galaten wilden terugkeren. Het moet zijn lezers duidelijk zijn dat een mens zoals hij geweest is voor zijn bekering, zich nooit door enig ander mens zal laten overtuigen van het verkeerde waarmee hij bezig is.

V15. Zijn bekering is alleen het werk van Gods genade. Daarom staat er ook *“toen het God ... behaagde”*. Dat God in zijn leven heeft ingegrepen, is niet door hem gezocht en hij heeft het ook niet verdiend. Zijn redding komt uitsluitend van God.

Alles wat hij voor zijn bekering is geweest – zijn afstamming, opvoeding, bezigheden –, diende als voorbereiding voor de bijzondere roeping die hij door Gods genade zou ontvangen. Hierin komt op een schitterende wijze Gods voornemen tot uiting. God wist wat Hij met deze man wilde doen. Dat wil niet zeggen dat God de zonden van Paulus heeft gewild of zelfs bewerkt. God is nooit de Bewerker van de zonde. God staat erboven. Hij kan wel iemand door zijn verleden gebruiken voor een taak die bij dat verleden aansluit. Dat heeft Hij met Paulus gedaan en dat doet Hij nog steeds met mensen vandaag. Hij doet dat ook met jou.

V16. Het uitgangspunt voor Paulus' dienst is de openbaring van Gods Zoon in hem. Er staat niet 'aan' hem, maar *“in”* hem. Dat wijst op de innerlijke en innige verbinding die bij de bekering tussen de

gelovige en de Heer Jezus ontstaat en daarna blijft voortbestaan. Die verbinding komt tot uiting in de woorden die Paulus bij zijn bekering te horen krijgt: "*Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?*" (Hd 9:4). Hij vervolgde de gelovigen, de leden van de gemeente van God, maar dat betekende dat hij in wezen het Hoofd van de gemeente, de Heer Jezus, vervolgde. De Heer Jezus en de gemeente zijn een.

In de benaming "Zoon" ligt de hele rijkdom van het evangelie opgesloten. Hij, de Zoon, is de inhoud van zijn eerste prediking (Hd 9:20). Er wordt een Persoon verkondigd, niet een leer. Deze Persoon is de eeuwige Zoon. Daarom kan de verkondiging niet beperkt blijven tot Israël, maar moeten ook de volken van Hem horen.

V17. Na zijn bekering bezoekt Paulus niet de 'geestelijke top' in Jeruzalem. Hij zoekt de eenzaamheid in Arabië, waarschijnlijk in een woestijn, om alleen met God te zijn. Hij wilde door God onderwezen worden voor de dienst die hij moest gaan uitoefenen.

Ieder die de Heer wil dienen, heeft zijn of haar 'Arabië' nodig. Dat was zo bij Mozes, bij David, bij Elia en bij andere mensen uit de Bijbel. Dat is ook zo bij jou. Je krijgt je gave en opdracht van de verheerlijkte Heer. Je wordt door Hem onderwezen door het lezen van Zijn Woord en het gesprek met Hem in het gebed. Als er werkelijk een dienst voor de Heer in jouw leven zichtbaar wordt, zal de gemeente dat erkennen.

Zoals het met Paulus en anderen uit de Bijbel is gegaan, is heel wat anders dan het in de dienst stellen nadat een opleiding aan een bijbelschool of een theologische faculteit met een diploma is afgerond. Paulus is na zijn bekering drie jaar in Arabië en Damascus bij God 'op school' geweest.

V18-19. Pas daarna gaat hij voor een kort bezoek naar Jeruzalem om met Kefas, dat is Petrus (Jh 1:41-43) kennis te maken. Van de andere apostelen heeft hij alleen Jakobus, de broer van de Heer, gezien. Alles wijst erop dat er van een erkenning, opleiding of taakstelling door de twaalf geen sprake is geweest.

V20. Nu Paulus op dit punt in het verhaal van zijn levensloop is aangekomen, spreekt hij een ernstige bezwering uit. Hij doet dat om te benadrukken dat alles wat hij tot nu toe heeft verteld, de zuivere waarheid is.

V21. Vervolgens maakt hij melding van een verblijf in Syrië en Cili-cië, waar hij mogelijk tien of meer jaren heeft doorgebracht. Waarschijnlijk maakt hij hiervan melding om aan te geven dat hij gedurende langere tijd geen contact met de apostelen in Jeruzalem heeft gehad.

V22-24. Ook met de Judese gemeenten *“die in Christus zijn”*, heeft hij geen contact gehad. Die gemeenten hebben hem niet gezien. Ze hebben wel gehoord van het evangelisatiewerk dat hij (ongetwijfeld) in Syrië en Cili-cië heeft gedaan. Daarvoor verheerlijkten zij zelfs God. Op deze wijze stemden zij ermee in dat hij de zuivere, onvervalste boodschap van het evangelie predikte.

Dat is opnieuw een les voor de Galaten, en ook voor ons: de waarheid van het evangelie werkt uit dat God wordt verheerlijkt. Dat staat tegenover de uitwerking van een evangelie dat vermengd is met de wet: daardoor wordt de mens verheerlijkt.

Ik hoop dat God wordt verheerlijkt – en niet wijzelf – in alles wat jij en ik voor de Heer mogen doen.

Lees nog eens Galaten 1:13-24.

Verwerking:

Openbaring en opdracht horen bij elkaar. Hoe laat de Heer Zich aan jou zien en welke invloed heeft dat op jouw taak?

Galaten 2:1-5

Verdediging van het evangelie

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 Daarna ging ik na verloop van veertien jaar weer op naar Jeruzalem met Barnabas en nam ook Titus mee. 2 En ik ging op grond van een openbaring op, en ik stelde hun het evangelie voor dat ik onder de volken predik, en afzonderlijk aan hen die in aanzien waren, opdat ik niet misschien tevergeefs loop of gelopen heb; 3 (maar ook werd Titus, die bij mij was, hoewel hij een Griek was niet genoodzaakt zich te laten besnijden;) 4 en [dat] vanwege de binnengeslopen valse broeders, die zich hadden binnengedrongen om onze vrijheid te bespieden die wij in Christus Jezus hebben, met het doel ons tot slavernij te brengen. 5 Voor hen zijn wij ook geen uur geweken door ons te onderwerpen, opdat de waarheid van het evangelie bij u blijft.

V1. In *Galaten 1* heeft Paulus duidelijk gemaakt dat zijn apostelschap geheel onafhankelijk van dat van de twaalf apostelen tot stand is gekomen. In *Galaten 2* toont hij aan dat de twaalf uitdrukkelijk zijn bijzondere apostelschap voor de heidenen wél hebben erkend. Dat is gebeurd tijdens zijn bezoek aan Jeruzalem, veertien jaar na zijn vorige bezoek. De aanleiding voor dit bezoek moet je zoeken in *Handelingen 15*. Je leest daar over een bespreking in Antiochië die georganiseerd was vanwege de twistvraag of de gelovigen uit de heidenen de wet moeten houden. Dat is precies het onderwerp waarover Paulus aan de Galaten schrijft.

Het eerste vers van *Handelingen 15* zet de toon (*Hd 15:1*). Uit Judéa zijn mensen naar Antiochië gekomen die de gelovigen voorhouden dat ze, om behouden te kunnen worden, besneden moeten worden. Deze leer is in strijd met het evangelie van God dat Paulus predikte. Men voegt aan dat evangelie iets toe en dat kan en mag niet. Van-

daar dat Paulus en Barnabas daartegen ingaan. Dan wordt besloten dat deze twistvraag in Jeruzalem moet worden behandeld. Paulus en Barnabas en nog enkele anderen zullen hierover met de apostelen en oudsten gaan praten.

Dit geschil moet in Jeruzalem en niet in Antiochië worden beslist. In Jeruzalem, waar de apostelen en de gemeente nog in veel opzichten de wet houden, moet de vrijheid van de gelovigen uit de heidenen worden erkend. Anders is het gevaar groot dat er twee soorten gemeenten ontstaan: een gemeente die aan de wet vasthoudt, zoals in Jeruzalem, en een gemeente die vrij is van de wet, zoals in Antiochië.

Gelukkig heeft God dat verhoed. De gemeente is een eenheid en alle plaatselijke gemeenten behoren in eenheid te handelen. Dat er in de loop van de tijd – zelfs al spoedig na het ontstaan van de gemeente – toch verdeeldheid is gekomen, is het gevolg van het loslaten van Gods Woord. Los van elkaar staande plaatselijke gemeenten met ieder een eigen invulling van de waarheid is niet naar Gods gedachten.

V2. Dat Paulus tegen de Galaten zegt dat hij “*op grond van een openbaring*” naar Jeruzalem is gegaan, lijkt in tegenspraak met wat in *Handelingen 15* staat (*Hd 15:2*). Maar het zijn twee kanten van dezelfde zaak. Ik kan iets doen omdat ik weet dat het de wil van God is, terwijl ik op die manier tegelijk het advies van broeders opvolg, met wie ik daarover heb gesproken.

Wanneer Paulus in Jeruzalem is aangekomen, zoekt hij eerst broeders op die een verantwoordelijke positie in het midden van de gelovigen innemen. Hij doet dat niet om hun te vragen of hij het wel goed heeft gedaan en ook niet om het evangelie ter discussie te stellen. Hij is volkomen overtuigd van zijn zaak, maar hij is uit op de medewerking van de twaalf in de verdediging ervan. Als zij instemmen met de inhoud van zijn prediking, blijft de gemeente in Jeruzalem gespaard voor verdeeldheid en blijft de eenheid met de gemeenten van de heidenen bewaard. Zijn werk is dan niet tevergeefs.

V3. Om zijn woorden kracht bij te zetten heeft hij Titus als een soort 'test' meegenomen. Titus is een Griek, dat wil zeggen een heiden. Het lijkt erop dat er druk is uitgeoefend om hem te besnijden, maar dat dit geen eis van de gemeente in Jeruzalem is geweest. Hierdoor is wel een praktijkgeval aanwezig ter ondersteuning van zijn prediking dat iemand als gelovige wordt erkend, zonder dat de eis van het houden van de wet hem wordt opgelegd.

Het geval van Timotheüs die een Joodse moeder heeft, ligt anders. Paulus heeft hem wel besneden om Timotheüs een betere ingang bij de Joden te bezorgen en niet om hem voor Christus te winnen (*Hd 16:1-4*). Dat de besnijdenis een voorwaarde zou zijn om behouden te worden, wijst Paulus resoluut van de hand. Voor ons betekent dit dat wij een prediking moeten afwijzen waarin wordt gesteld dat een mens gered wordt door het geloof in Christus en nog iets, bijvoorbeeld goede werken of het houden van de tien geboden.

V4. De noodzaak tot verdediging van het evangelie ligt bij de binnengeslopen valse broeders, de vijanden van het evangelie. Zij willen de gelovigen van hun vrijheid in Christus beroven door hen onder de slavernij van de wet te brengen. Want hoe je het ook wendt of keert: wie zich aan de wet wil houden, plaatst zichzelf onder de slavernij van de wet. Petrus noemt in *Handelingen 15* de wet "*een juk ... dat noch onze vaders noch wij in staat zijn geweest te dragen*" (*Hd 15:10*). Met deze uitspraak en wat hij daar verder zegt, plaatst Petrus zich ondubbelzinnig aan de kant van Paulus. Het is onmogelijk de wet met het evangelie te verbinden zonder de vrijheid die in Christus Jezus is, kwijt te raken.

V5. Daarom wijkt Paulus geen duimbreed voor deze lieden. Hij verdedigt hier "*de waarheid van het evangelie*" als de enige waarheid waarin Gods genade door het volbrachte werk van Christus straalt, een waarheid die bestemd is voor alle christenen, of ze nu van Joodse of van heidense afkomst zijn. Alles wat de mens daaraan meent te moeten toevoegen, verderft die genade.

Dat doen de Joden door de wet eraan toe te voegen en dat doen de heidenen door hun filosofieën eraan toe te voegen. Dit laatste zie je in de *brief aan de Kolossenzen*, waar ook sprake is van “*de waarheid van het evangelie*” (Ko 1:5), terwijl in die brief gewaarschuwd wordt voor de wijsbegeerte (Ko 2:8). Paulus wil niet dat dit rijke en unieke evangelie hun ontnomen wordt. Het mag onder geen enkele voorwaarde worden prijsgegeven, maar moet als een vast bezit het eigendom van de Galaten – en ook van ons – blijven.

Lees nog eens Galaten 2:1-5.

Verwerking:

Wat is de aanleiding van de bespreking in Handelingen 15 en wat is het resultaat?

Galaten 2:6-14

Paulus met en tegen Petrus

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

6 Maar van hen die geacht werden iets te zijn – wat zij ook ooit waren, doet er voor mij niets toe: God neemt [de] persoon van [de] mens niet aan, – want zij die in aanzien waren, hebben mij [verder] niets meege-deeld; 7 integendeel echter, toen zij zagen dat aan mij het evangelie van de onbesnedenen was toevertrouwd, zoals aan Petrus dat van de besnedenen 8 (want Hij Die in Petrus werkte tot [het] apostelschap van de besnedenen, werkte ook in mij onder de volken), 9 en toen zij de genade die mij gegeven is, erkenden, gaven Jakobus, Kefas en Johannes, die geacht werden steunpilaren te zijn, mij en Barnabas [de] rechterhand van gemeenschap, opdat wij naar de volken en zij naar de besnedenen [gingen]; 10 alleen moesten wij de armen gedenken, wat ik mij daarom ook bijbeerd heb te doen. 11 Maar toen Kefas in Antiochië kwam, weerstond ik hem in zijn gezicht, omdat hij te veroordelen was. 12 Want voordat er enigen van Jakobus kwamen, at hij met [die uit] de volken; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij zich en zonderde zich af uit vrees voor die uit [de] besnijdenis; 13 en met hem huichelden <ook> de overige Joden, zodat zelfs Barnabas door hun huichelarij werd meegesleept. 14 Maar toen ik zag dat zij niet recht wandelden naar de waarheid van het evangelie, zei ik tot Kefas in het bijzijn van allen: Als u, die een Jood bent, leeft als de volken en niet als de Joden, waarom dwingt u de volken naar Joodse wijze te leven?

V6. Paulus is nog steeds bezig de beschuldiging van de valse broeders te ontzenuwen dat er tussen hem en de twaalf apostelen geen overeenstemming zou zijn. Een breuk tussen hem en de apostelen zou natuurlijk koren op de molen van die mensen zijn. Voordat Paulus aantoonde hoe eens zij het met elkaar zijn en dat er van een breuk

geen enkele sprake is, benadrukt hij nog eens dat hij van de twaalf niets heeft gekregen wat voor zijn prediking noodzakelijk is. Daarom zegt hij ook: *“Zij die in aanzien waren, hebben mij [verder] niets mee-gedeeld.”* Hij bedoelt te zeggen dat de twaalf en ook anderen geen gebrek hebben geconstateerd aan de inhoud van het evangelie dat hij predikte. Zij konden aan zijn boodschap niets toevoegen.

V7. Het gezag voor zijn prediking ontleent Paulus aan Christus alleen en niet aan de voorname plaats die de twaalf innamen. Daarmee kleineert hij hen niet. Hij erkent hen op de plaats die zij van God hebben gekregen en zij erkennen de positie die hij van God heeft gekregen. Paulus en de twaalf prediken niet een verschillend evangelie, maar ieder heeft voor de prediking van het evangelie een eigen werkterrein, een eigen publiek, van God gekregen.

V8. God heeft aan Paulus een taak onder de heidenen, de onbesnedenen, gegeven en aan Petrus en de anderen heeft Hij een taak onder de Joden, de besnedenen, gegeven (*vgl. 2Ko 10:13*). Ook jij hebt van Hem een taak gekregen met een eigen gebied, dat is de omgeving waarin jij je bevindt.

V9. Het moet een prachtig tafereel zijn geweest, die vijf mannen daar bij elkaar. Je ziet ze staan, ze geven elkaar de hand en verplichten zich samen aan de wereld van Joden en heidenen het evangelie te prediken. Dat is een echte ‘verbroedering’. Geen jaloersheid, geen competitie, maar samen hetzelfde doel nastreven, samen overtuigd van de noodzaak om het evangelie te prediken. (Tussen haakjes: vier van deze vijf mannen hebben samen tweeëntwintig van de in totaal zevenentwintig nieuwtestamentische bijbelboeken geschreven.) Door elkaar de rechterhand te geven brengen zij de gemeenschap in het werk voor de Heer tot uitdrukking. Van de kant van de Jeruzalemse broeders houdt het ook de erkenning in van de speciale zending van Paulus naar de volken.

Het onderscheid in het werkterrein van Paulus en Petrus is ook van belang met het oog op de kerkgeschiedenis. Hoe vaak wordt niet

van Petrus gezegd dat hij het hoofd van de kerk is, terwijl God toch door Paulus Zijn kerk (de gemeente) onder de heidenen heeft gesticht. Het claimen door de rooms-katholieke kerk van Petrus als 'de eerste paus' is dan ook volledig onterecht.

V10. Nadat de werkverdeling is bevestigd, gaan de vijf uit elkaar. Het enige verzoek dat Paulus meekrijgt, heeft te maken met een zorg voor de armen. Er wordt hem niets gezegd over de verkondiging van het Woord. Hier zie je hoe de grote apostel niet alleen bezorgd is voor de ziel, maar ook voor het lichaam van de medegelovige. In *Hebreeën 13* en *1 Korinthiërs 16* wordt hetzelfde aan ons voorgehouden (*Hb 13:16; 1Ko 16:2*).

V11. In dit vers lees je over de derde ontmoeting van Paulus met Petrus. De eerste ontmoeting is in *Galaten 1* en de tweede in *Galaten 2* (*Gl 1:18; 2:1-10*). Deze ontmoeting verloopt niet zo vriendelijk als de beide vorige. Je kunt je afvragen hoe het mogelijk is dat Petrus is gaan handelen op een manier dat Paulus hem in het openbaar moet weerstaan. Na wat God Petrus heeft laten zien in *Handelingen 10*, na zijn eigen verklaring in *Handelingen 15* en na wat hij in *Galaten 2* heeft erkend, is het bijna niet te begrijpen dat hij zich onttrekt aan de heidenen en partij kiest voor de Judaïsten. Hij doet dat, zo staat er, "uit vrees voor die uit de besnijdenis". In *Spreuken 29* lees je: "Mensen vrees legt [iemand] een valstrik" (*Sp 29:25a*).

Ik hoop dat je jezelf een beetje kent. Hoe vaak doen wij iets wél of juist niet uit bangheid voor wat anderen ervan zullen zeggen? We zullen Petrus maar niet te hard vallen, terwijl we ook dankbaar kunnen zijn voor de duidelijke correctie die Paulus aanbrengt. Paulus doorziet wat er aan de hand is. Net zoals hij geen ogenblik is geweken voor valse broeders, wijkt hij hier niet voor een echte broeder als die dezelfde fout maakt.

V12-14. Dat Petrus in de fout is gegaan, is duidelijk. Eerst is hij blij dat hij met de gelovigen uit de volken kan eten, waarmee hij accepteert dat het onderscheid weg is, zoals hij zelf heeft gezegd in *Hande-*

lingen 15: "Hij [dat is God] heeft geen enkel onderscheid gemaakt tussen ons en hen" (Hd 15:9). Maar nu maakt hij dit onderscheid wel weer door zich af te zonderen. Hierdoor gebeurt wat in Jeruzalem is voorkomen: er ontstaat een scheuring. Er zijn nu in feite twee gemeenten in Antiochië: een voor heidense en een voor Joodse christenen.

Met de verdeeldheid die we vandaag in de christenheid zien, is het niet anders gesteld. Men wil een gemeente naar eigen smaak. Over die verdeeldheid behoren we net zo verontwaardigd te zijn als Paulus hier is. Ze doet geen recht aan de waarheid van het evangelie, maar druist er tegenin.

Bij de houding die Petrus hier aanneemt, komt nog iets en dat is dat je de weg van God af nooit alleen gaat. Petrus sleept een flink aantal mensen achter zich aan (*vers 13*). Hoe hoger aanzien iemand heeft, des te fataler zijn de gevolgen als hij iets doet dat fout is. Petrus is een waarschuwend voorbeeld. Paulus is een bemoedigend voorbeeld in zijn vastberaden optreden tegen de fout die gemaakt wordt, zelfs al is het door iemand als Petrus.

Dat de openlijke terechtwijzing door Paulus bij Petrus geen kwaad bloed heeft gezet, blijkt uit de tweede brief die Petrus heeft geschreven. Daar heeft hij het over "*onze geliefde broeder Paulus*" (2Pt 3:15) en vestigt hij de aandacht van zijn lezers op al de brieven van Paulus waartoe ook de *brief aan de Galaten* behoort. Dat is zeer te prijzen in Petrus en belangrijk voor ons om na te volgen.

Lees nog eens Galaten 2:6-14.

Verwerking:

Welke opdracht en welk werkterrein heb jij van God gekregen?

Galaten 2:15-21

Leven door geloof in de Zoon van God

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

15 Wij, van nature Joden en geen zondaars uit [de] volken, 16 die <echter> weten dat een mens niet gerechtvaardigd wordt op grond van werken van [de] wet, maar alleen door [het] geloof in Jezus Christus, ook wij hebben in Christus Jezus geloofd, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden op grond van geloof in Christus en niet op grond van werken van [de] wet, want op grond van werken van [de] wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden. 17 Maar als wij, terwijl wij trachten in Christus gerechtvaardigd te worden, ook zelf zijn gebleken zondaars te zijn, is dan Christus een dienaar van [de] zonde? Volstrekt niet! 18 Want als ik wat ik heb afgebroken, weer opbouw, dan betoon ik mijzelf een overtreder. 19 Want ik ben door [de] wet aan [de] wet gestorven om voor God te leven. 20 Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij; en wat ik nu leef in [het] vlees, leef ik door [het] geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven. 21 Ik stel de genade van God niet terzijde; want als [de] gerechtigheid door [de] wet is, dan is Christus zonder reden gestorven.

V15. Paulus richt zich nog steeds tot Petrus als hij zegt: "Wij, van nature Joden en geen zondaars uit de volken." Het onderscheid tussen Joden en volken is door God bepaald. Maar welk voordeel heeft dit onderscheid de Joden opgeleverd? Zijn zij, als Gods uitverkoren volk, trouwe dienaars van God geweest? Hebben zij gedaan wat God in de wet van hen vraagt? Nee, juist bij hen is gebleken hoezeer zij de wet hebben overtreden. Daarom moet diezelfde wet hen veroordelen. Op grond van werken van de wet is elk recht op rechtvaardiging verloren. Petrus heeft dat ingezien en weet dat. Hij heeft

daarvan getuigd in *Handelingen 15 (Hd 15:10)*. Nu hij dit vergeten lijkt te zijn, herinnert Paulus hem daaraan.

V16. In een lange zin wil hij Petrus, maar ook de Galaten, en ook ons, ervan doordringen dat “*geen vlees*”, dus werkelijk niemand, of hij nu Jood of heiden is, gerechtvaardigd kan worden op grond van werken van de wet. Het gaat daarbij niet zozeer om de tien geboden als wel om alles wat “*wet*” genoemd kan worden. Bij ‘wet’ moet je dan denken aan iets wat een ander je oplegt, maar ook wat je jezelf oplegt en dat je denkt door het houden of volbrengen ervan God je dan wel goed zal vinden.

Maar zo is het niet! “*Een mens*”, dat wil zeggen iemand van het menselijk geslacht zonder onderscheid naar sekse, afkomst of nationaliteit, kan uitsluitend gerechtvaardigd worden door middel van en op grond van geloof. Een mens kan ook niet gerechtvaardigd worden door geloof en werken samen. Geloof en wet sluiten elkaar uit.

Wat wil dat eigenlijk zeggen: gerechtvaardigd? Iemand die gerechtvaardigd is, is vrijgesproken van elke denkbare aanklacht. Dat is niet omdat er gebrek aan bewijs is, maar omdat hij gezien wordt als iemand die nooit iets verkeerd heeft gedaan; er rust geen enkele verdenking op zo iemand. Hoe dat kan? Wel, er staat: “*Opdat wij gerechtvaardigd zouden worden door geloof in Christus.*” God spreekt van elke aanklacht vrij ieder die gelooft in Christus als Degene Die op het kruis van zo iemand alle schuld op Zich heeft genomen en die schuld door het storten van Zijn bloed heeft uitgedelgd.

God ziet zo iemand als een gemaakt met Zijn Zoon. De zonden zijn weg, de zonde is geoordeeld. De zondaar is een kind van God geworden en God ziet hem niet meer als zondaar. God schenkt hem Zijn eigen gerechtigheid. Zoals je ziet, gebeurt dit “*gerechtvaardigd worden*” helemaal buiten wat voor handeling van de mens dan ook om. Het is een handeling van God – en geen proces! – op grond van geloof.

V17. Wat gebeurt er nu als iemand, zoals Petrus, Barnabas, de Galaten en tienduizenden christenen vandaag, de wet (weer) willen houden? Men geeft dan twee dingen te kennen. Ten eerste zegt men dat het fout is om de wet op te geven als een middel om gerechtvaardigd te worden; dat is dan een zonde. Ten tweede zegt men, en hoe ernstig is dat, dat Christus een dienaar van de zonde is. Het is immers Christus Die hen ertoe brengt om de wet op te geven als middel tot rechtvaardiging? Christus brengt hen dan tot de zonde van het opgeven van de wet. Ik hoop dat je dat begrijpt. Met een krachtig *"volstrekt niet!"* werpt Paulus die redenering ver van zich weg.

V18. 'Want', zo gaat hij verder, 'als ik eerst iets afbreek, omdat het niet goed was, maar het later toch weer opbouw, omdat het eigenlijk toch wel goed is, dan geef ik aan dat het afbreken verkeerd is geweest.'

Hiermee zegt hij niet dat de wet niet goed is. In *Romeinen 7* zegt hij duidelijk: *"De wet is dus heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed"* (Rm 7:12). Hoe kan iets wat van God komt, slecht zijn? Wat is er dan niet goed? Het is niet goed om de wet te gebruiken als een middel om gerechtvaardigd te worden. Daar heeft God de wet niet voor bedoeld! De wet is gegeven opdat de mens daardoor zijn zondigheid ziet en erkent dat hij de dood verdient.

V19. Dat is nu precies wat Paulus verder zegt: *"Ik ben door [de] wet aan [de] wet gestorven."* Daarmee erkent hij het doodsoordeel dat in de wet besloten ligt. Tegelijk zegt hij dat de wet vanaf dat moment niets meer over hem heeft te zeggen. Wat voor effect kan de wet hebben op iemand die gestorven is? Zo iemand kan toch niet meer worden aangesproken met 'u zult' en 'u zult niet'?

V20. In dit schitterende vers legt Paulus uit hoe hij aan de wet is gestorven en hoe het nu met hem is. Dat geldt ook voor ieder mens die een kind van God is. Ik hoop dat jij dit met heel je hart kunt nazeggen. Hij zegt: 'Wat betreft mijn oude mens, mijn oude 'ik', ben ik met Christus gekruisigd; maar ik heb ook een nieuwe 'ik', dat

is mijn nieuwe leven, dat leeft door het geloof; daarom *“leef ik door [het] geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven”.*’

Met dit laatste ‘ik’ bedoelt Paulus het ‘ik’ van zijn persoonlijke verantwoordelijkheid. In het leven van de gelovige is er steeds een spanningsveld tussen het oude ‘ik’ en het nieuwe ‘ik’. Dat kan niet worden opgelost door tegen het oude ‘ik’ te vechten, maar door te blijven bedenken dat het oude ‘ik’ met Christus is gekruisigd. Vervolgens mag je weten dat alle kracht voor het beleven van een rijk geloofsleven te vinden is in de Zoon van God. Hij gaf Zichzelf. Op Hem mag je oog voortdurend gericht zijn. Hij heeft je lief. Als je op Hem ziet, is er altijd kracht om ‘voor God te leven’.

V21. Paulus stelt de genade van God niet terzijde. Hoe zou dat kunnen? Het zijn juist de mensen die de wet willen handhaven die de genade van God terzijde stellen. Misschien zeggen ze zelfs wel dat je genade nodig hebt om de wet te kunnen houden. Maar genade en wet sluiten elkaar uit, net als geloof en wet. Het is Gods grote genade die Christus in de dood gaf. Als de wet een middel zou zijn waardoor de mens tot gerechtigheid kan komen, of gerechtvaardigd kan worden, was het niet nodig geweest dat Christus stierf.

Lees nog eens Galaten 2:15-21.

Verwerking:

Leer vers 20 uit je hoofd.

Galaten 3:1-7

Onverstandige Galaten

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 O onverstandige Galaten, wie heeft u betoverd, u wie Jezus Christus als gekruisigd voor ogen werd geschilderd? 2 Dit alleen wil ik van u vernemen: hebt u de Geest ontvangen op grond van werken van [de] wet of op grond van [de] prediking van [het] geloof? 3 Bent u zo onverstandig? U bent in [de] Geest begonnen, wilt u nu in [het] vlees volmaakt worden? 4 Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het tenminste ook tevergeefs was! 5 Hij dan Die u de Geest verleent en krachten onder u werkt, [doet Hij dat] op grond van werken van [de] wet of op grond van [de] prediking van [het] geloof? 6 Zoals Abraham God geloofde en het werd hem tot gerechtigheid gerekend. 7 Erkent dan, dat zij die op grond van geloof zijn, zonen van Abraham zijn.

Paulus begint nu aan het leerstellige deel van de brief. Sommige christenen denken bij het horen van 'leerstellig' al snel aan taaie, droge uiteenzettingen, waaraan je voor de praktijk niets hebt. Je zult het met mee eens zijn dat er nooit sprake kan zijn van een goede praktijk, zonder een gezonde 'leerstellige' kennis of opleiding. Zo gaat het in het maatschappelijke leven toch ook? Eerst leren op school, daarna het geleerde toepassen in de praktijk. Daarom is dit deel van de brief van groot belang. En dit leerstellige gedeelte begint ook nog eens praktisch.

V1. Paulus stelt eerst enkele vragen om hen aan het nadenken te zetten. Is dat praktijk of niet? Hij gaat tegen hen tekeer omdat ze zo onverstandig zijn geworden. In zijn stem klinkt geen verachting, maar verontwaardiging. Hoe is het mogelijk dat ze in de ban van dwaalleraren zijn geraakt. Als ze voor ogen hadden gehouden wat Paulus hun had laten zien toen hij hun het evangelie had verkondigd, was

dat niet gebeurt. Je ziet dat het van groot praktisch belang is te blijven bij het heldere, zuivere evangelie.

Als je denkt aan de situatie in de christenheid nu, moet Paulus, denk ik, vandaag tegen veel christenen zeggen: 'O, onverstandige christenen.' Ook voor ons is het nodig telkens herinnerd te worden aan de Heer Jezus als de Gekruisigde. Zeven keer wordt in deze brief over het kruis gesproken. Het kruis neemt een centrale plaats in om de dwaling die bij de Galaten ingang heeft gekregen, te bestrijden. Wie zijn toevlucht tot het kruis heeft genomen, heeft bewust de plaats van smaad en verwerping ingenomen; zo iemand heeft gezegd dat er van hemzelf niets goeds meer te verwachten is.

V2. In de tweede vraag valt een zekere ironie te bespeuren omdat het antwoord op de vraag zo vanzelfsprekend is. Natuurlijk is de Heilige Geest in hun leven gekomen uitsluitend op grond van het geloof dat hun gepredikt is en dat zij hebben aangenomen. Paulus betwijfelt niet of ze de Geest ontvangen hebben. Dat staat voor hem vast. Hij wil alleen aantonen dat de Geest en het geloof bij elkaar horen en niet de Geest en de wet. Ze hebben de Geest niet door eigen inspanning ontvangen. Iemand ontvangt de Heilige Geest als hij het evangelie van zijn behoudenis gelooft (*Ef 1:13*). Zo iemand weet Wie God is, Wie de Heer Jezus is, wie hijzelf is en wat de wet is.

Hier is voor de eerste keer in deze brief sprake van de Heilige Geest. Hij woont in de gelovige op aarde. In *Galaten 2* gaat het om Iemand, de Heer Jezus, in de hemel (*Gl 2:20*). De Heer Jezus als Mens in de hemel en God de Heilige Geest op aarde vormen de kern van het christendom. Hieraan kun je zien hoe fundamenteel het betoog van de apostel is!

V3. Voor het antwoord op zijn derde vraag is ook niet veel bedenktijd nodig. Ook deze vraag leidt hij in met een verontwaardigd: "*Bent u zo onverstandig?*" Ze hebben de Heilige Geest ontvangen en zijn in Zijn kracht en onder Zijn leiding aan hun geloofsweg begonnen. Hoe kunnen ze het bedenken dat het vlees het werk van de Heilige Geest kan afmaken.

V4. Verder moeten ze, zo stelt hij in zijn vierde vraag, nog maar eens terugdenken aan wat ze hebben geleden nadat ze het evangelie hebben aangenomen. Het heeft hun heel wat gekost. Is dat nu voor niets geweest? Vervolging door de Judaïsten (*Hd 14:1-5*) heeft hun geloof niet aan het wankelen gebracht. Zal dat nu toch gebeuren door de misleiding van deze mensen?

V5. Hij blijft vasthouden aan de echtheid van hun geloof. Vandaar zijn vijfde vraag die aansluit op zijn vraag in *vers 2*. Daar spreekt hij over het eenmalig ontvangen van de Heilige Geest; hier spreekt hij over het doorgaande werk van de Geest. Hij wijst op de onloochenbare bewijzen van de werking van de Geest. De vraag die hij daaraan verbindt, is: Doet God dat in antwoord op gehoorzaamheid aan geboden of als gevolg van het gelovig aannemen van het evangelie?

V6. Na wat je kunt noemen de *subjectieve ervaring* in de *verzen 1-5*, gaat Paulus vanaf *vers 6* over op de *objectieve bewijzen* van de Schrift. De Schrift blijft de volmaakte toetssteen, of het nu ervaringen betreft, of dat het om de leer gaat. De tegenstanders stellen dat de Galaten zich moeten laten besnijden. Ze beroepen zich daarvoor op *Genesis 17* (*Gn 17:9-10*). Voor de oorsprong van de besnijdenis verwijst iedere Jood naar Abraham.

Paulus' verweer hierop is meesterlijk. Hij verslaat de Judaïsten met hun eigen wapens en breekt zo hun hele leergebouw af. Hij verwijst namelijk naar dezelfde Abraham om aan te tonen dat Abraham geen gerechtigheid bezat op grond van de besnijdenis, maar op grond van geloof. Van nature was Abraham een zondaar als ieder ander en bezat hij die gerechtigheid niet. Dat hij gerechtigheid ontving, is door dat geloof dat hij al bezat *voordat* hij besneden was (*Rm 4:9-10*). Het heeft niets met werken te maken.

Integendeel, Abraham deed niets anders dan geloven in wat God gezegd had over een talrijk nageslacht, juist toen er van hemzelf en Sara niets meer te verwachten viel. Zijn geloof rustte in wat God had gezegd. Dat geloof werd hem door God "*tot gerechtigheid gerekend*".

Dat wil zeggen: God verklaarde hem rechtvaardig. Daardoor kon hij in verbinding staan met de rechtvaardige God.

V7. Allen die zo'n geloof hebben, zijn zonen van Abraham. Zij lijken op hem en staan in dezelfde positie voor God.

Misschien is het wel zo, dat de *brief aan de Galaten* pas in onze tijd zijn volle kracht heeft. Bij de Galaten kon het kwaad nog worden geweerd, maar de christenheid heeft zich grotendeels onder de wet geplaatst. Hoeveel christenen menen niet voor God aangenaam te zijn op grond van uiterlijke inzetten, zoals de doop of het horen bij de – in hun ogen – juiste kerk? Vooral voor hen heeft deze brief een duidelijke boodschap.

Lees nog eens Galaten 3:1-7.

Verwerking:

Welke tegenstellingen tref je in deze verzen aan?

Galaten 3:8-14

Zegen of vloek

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

8 De Schrift nu, die voorzag dat God de volken op grond van geloof zou rechtvaardigen, verkondigde tevoren aan Abraham de blijde boodschap: 'In u zullen alle volken gezegend worden'. 9 Zij die op grond van geloof zijn, worden dus met de gelovige Abraham gezegend. 10 Want allen die op grond van werken van [de] wet zijn, zijn onder [de] vloek; want er staat geschreven: 'Vervloekt is ieder die niet volhardt in alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen'. 11 En dat door [de] wet niemand voor God gerechtvaardigd wordt, is duidelijk, want 'de rechtvaardige zal op grond van geloof leven'. 12 Maar de wet is niet op grond van geloof, maar 'hij die deze dingen gedaan zal hebben, zal door die dingen leven'. 13 Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden (want er staat geschreven: 'Vervloekt is ieder die aan een hout hangt'), 14 opdat de zegen van Abraham in Christus Jezus tot de volken zou komen, opdat wij de belofte van de Geest zouden ontvangen door het geloof.

V8. De valse leraren verwijzen naar Abraham als bewijs van hun stelling, maar dat is volkomen misplaatst. Paulus maakt duidelijk wie de echte zonen van Abraham zijn. Dat zijn niet de Joden die er alleen prat op gaan lichamelijk van hem af te stammen. De echte zonen van Abraham zijn zowel de Joden als de heidenen die hetzelfde geloof als Abraham bezitten. Wie dat geloof bezit, ontvangt de zegen. De zegen bestaat onder andere hierin dat wie gelooft, gerechtvaardigd wordt. Zoals gezegd, betekent dit dat zo iemand door God rechtvaardig wordt verklaard. God zegt als het ware: 'Jij vertrouwt Mij, daarom hoor jij bij Mij; Ik geef jou een plaats in Mijn tegenwoordigheid.'

Het was echt een blijde boodschap voor Abraham toen hij te horen kreeg dat God in hem alle volken zou zegenen met dezelfde zegen die ook hij had gekregen. De zegen was niet alleen voor hem persoonlijk, ook niet alleen voor zijn lichamelijk nageslacht, maar voor alle volken.

God deed deze toezegging aan Abraham toen er van het Oude Testament nog geen letter op papier was gezet. Dat heeft Mozes enkele honderden jaren later pas gedaan. Toch staat er: *“De Schrift nu, die voorzag ... verkondigde.”* Hieruit blijkt dat de Schrift en God een en hetzelfde is. Dat maakt de Bijbel zo indrukwekkend. Hij is naar waarheid het Woord van God.

V9. Al met al is het duidelijk dat niet de wetsbetrachters, zij die proberen de wet te houden, de zegen ontvangen, maar zij die geloven. Zij worden met de *gelovige* Abraham gezegend en niet met de *besneden* Abraham. Alle nadruk ligt op geloof; de wet staat daar volkomen buiten.

V10. De tegenstanders zijn nog niet uitgepraat. Goed, zouden zij kunnen zeggen, Abraham is door het geloof gerechtvaardigd; maar de wet is daar later toch wel bij gekomen. Die kun je toch niet wegdenken?

Goed, zegt ook Paulus, de wet is er inderdaad bij gekomen, maar laten we dan eens goed kijken naar de wet. Het is duidelijk dat God in de wet precies aan de mens vertelt hoe Hij gediend wil worden. Gehoorzaamheid is het sleutelwoord. Maar verlangt een mens ernaar zich aan de wet te onderwerpen? Is hij in staat om de wet te volbrengen?

Nee, zegt Paulus in *Romeinen 8*, het vlees *“onderwerpt zich niet aan de wet van God, want het kan dat ook niet”* (Rm 8:7). Maar, zo kan een volgende vraag zijn, als ik dan gerechtvaardigd ben, nieuw leven heb, *dán* verlang ik er toch wel naar om me aan Gods geboden te houden? Het gaat er echter niet om of ik ernaar *verlang*, maar of ik het *doe*. De wet erkennen en doen horen bij elkaar, met het uitein-

delijke doel daardoor voor God aangenaam te zijn en door Hem beloond te worden.

Dat brengt ons tot de vraag of ik in staat ben me te houden aan alles wat God heeft geboden. Wie dat als christen durft te beweren, misleidt zichzelf en maakt God tot een leugenaar (*1Jh 1:8,10*). En wat, als ik er niet in slaag? Zodra ik in één gebod struikel en er dus niet voor de volle honderd procent in slaag de wet te houden, val ik onder de vloek (*Jk 2:10*). De wet toont bij overtreding geen enkel medelijden (*Hb 10:28*). Er is geen pardon!

Het citaat waarin de vloek wordt uitgesproken over allen die niet volharden, komt uit *Deuteronomium 27* (*Dt 27:26*). Daar spreekt Mozes over zes stammen die moeten zegenen en over zes die moeten vervloeken. En wat lees je over de zegen? Niets! En wat lees je over de vloek? Die wordt gedetailleerd uitgesproken met aan het slot het citaat dat hier wordt aangehaald. Dat is veelzeggend.

Paulus leidt het citaat in met de woorden “*er staat geschreven*”. Laat die woorden krachtig op je inwerken. Ze houden de erkenning van het gezag van de Schriften in waarmee je de vijand kunt verslaan. De Heer Jezus deed dat in de woestijn toen de duivel Hem verzocht (*Mt 4:4-10*). Paulus doet dat hier om de dwaalleer te weerleggen. ‘Er staat geschreven’ is de enige waarborg om niet ten prooi te vallen aan de listen van de duivel.

V11. Paulus haalt nog meer Schriftplaatsen aan. Habakuk heeft al gezegd dat de rechtvaardige op grond van geloof zal leven (*Hk 2:4*). Op grond van de wet is er slechts oordeel te verwachten. Wet en geloof komen in niets met elkaar overeen. Daarom is het ook een dwaling als iemand het heeft over het houden van de wet ‘om die te doen uit dankbaarheid’.

V12. Voor het weerleggen van deze dwaling kan het volgende citaat dienen dat Paulus aanhaalt. Het staat in *Leviticus 18* (*Lv 18:5*). Het is niet tegen te spreken dat de christen leeft door zijn *geloof*. Wat heeft het dan voor zin de wet erbij te betrekken? Die is bedoeld om leven

te verdienen. En dat leven verdien je alleen als je “deze dingen”, dat is wat de wet zegt, hebt gedaan.

V13. Dat Paulus met zijn betoog de wet niet onderuithaalt, zie je duidelijk in dit vers. Daar bevestigt hij op aangrijpende wijze de wet. In wat de Heer Jezus op het kruis heeft gedaan, zie je het onbarmhartige karakter van de wet. Toen Hij op het kruis, “het hout”, de zonden op Zich nam van ieder die in Hem gelooft, werd Hij tot een vloek. In de Heer Jezus heeft de wet zijn volle uitwerking gehad. Toen Hij leefde, hield Hij Zich volmaakt aan de wet en vervulde Hij die. Wij zijn echter niet bevrijd doordat Hij Zich volmaakt aan de wet heeft gehouden. We zijn vrijgekocht omdat Hij op het kruis de vloek van de wet op Zich nam.

Tijdens Zijn leven rustte Gods welgevallen op Hem; op het kruis, in de uren van duisternis, vervloekte God Hem en zo werd Hij een vloek. Daardoor en daardoor alleen zijn wij vrijgekocht van de vloek die wij verdienden. Dat is plaatsvervangende in de ware zin van het woord (vgl. 2Ko 5:21). De prijs die Hij heeft betaald, is Zijn bloed.

V14. Nu Hij de vloek van de wet voor ons heeft afgewend, kan de zegen in heel zijn volheid en ongehinderd naar Jood en heiden toestromen. Beiden ontvangen zij op grond van geloof de Heilige Geest.

Lees nog eens Galaten 3:8-14.

Verwerking:

Wat leer je in deze verzen over de wet?

Galaten 3:15-22

Wet en belofte

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

15 Broeders, ik spreek naar [de] mens. Zelfs een verbond van een mens dat bekrachtigd is, stelt niemand terzijde of voegt er iets aan toe. 16 Aan Abraham nu werden de beloften gedaan en aan zijn zaad; Hij zegt niet: 'En aan de zaden', als van velen, maar als van één: 'En aan uw Zaad', dat is Christus. 17 En dit zeg ik: een verbond dat vroeger door God bekrachtigd is, maakt de wet die vierhonderddertig jaar later is gekomen niet krachteloos om de belofte teniet te doen. 18 Want als de erfenis op grond van [de] wet is, dan is zij niet meer op grond van [de] belofte; maar God heeft haar aan Abraham door belofte geschonken. 19 Waar-toe dan de wet? Ter wille van de overtredingen werd zij er bijgevoegd, totdat het Zaad zou komen waaraan de belofte was gedaan; [de wet] die door engelen werd verordend in [de] hand van een middelaar. 20 Een middelaar nu is niet [middelaar] van één, maar God is één. 21 Is dan de wet in strijd met de beloften <van God>? Volstrekt niet! Want als er een wet gegeven was die levend kon maken, dan zou de gerechtigheid inderdaad op grond van de wet zijn. 22 Maar de Schrift heeft alles onder [de] zonde besloten, opdat de belofte op grond van geloof in Jezus Christus gegeven zou worden aan hen die geloven.

V15. Paulus wordt er niet moe van om de Galaten te overtuigen hoe dwaas en gevaarlijk het is om de wet een plaats te geven in hun christen-zijn. Hij gaat nu een vergelijking maken tussen de wet aan de ene kant en de belofte aan de andere kant. Het is prachtig om te zien hoe hij de Galaten benadert. Hij begint met het bemoedigende "broeders", want dat zijn zij, ondanks hun openstaan voor de invloeden van de Judaïstische dwaalleraren. Hij laat hun daarmee zijn verbondenheid met hen voelen.

Vervolgens doet hij een beroep op hun gezonde verstand en verwijst naar het intermenselijk verkeer. Het is toch niet zo, stelt hij, dat je een afspraak met iemand zomaar kunt veranderen? Zeker niet als die afspraak nog eens schriftelijk is vastgelegd en met een officiële handtekening is bekrachtigd. Iedereen die een beetje logisch kan denken, zal zeggen: Natuurlijk kan dat niet.

V16. Welnu, gaat Paulus verder, aan Abraham werden beloften gedaan en aan zijn zaad. Op dit punt aangekomen gaat Paulus even in op het zaad van Abraham voordat hij het verschil tussen de wet en de belofte nader gaat uitwerken. Het woord 'zaad' vraagt enige toelichting. In het meervoud betekent het 'nageslacht' en in het enkelvoud betekent het 'nakomeling'. De toevoeging hier maakt duidelijk dat het om het laatste gaat. Daar komt nog bij dat duidelijk wordt aangegeven Wie die Nakomeling is, namelijk Christus. In Hem worden alle beloften van God vervuld. Christus was op het moment dat de wet gegeven werd nog niet gekomen. Dat betekent dat de beloften onverkort bleven bestaan.

V17. Daarbij komt ook nog dat de wet nota bene meer dan vierhonderd jaar ná de belofte is gegeven. Paulus brengt dit argument naar voren om de onzinnigheid aan te geven om de onvoorwaardelijke beloften van God te koppelen aan de wet, waaraan wél voorwaarden zijn verbonden.

Moet je je voorstellen: Iemand belooft jou dat hij jou over een jaar €1000,00 zal geven. Dat is mooi, zeg je dan, en je verheugt je, naarmate de tijd vordert, steeds meer op de ontvangst van die €1000,00. Na verloop van tien maanden krijg je ineens van de gulle belover te horen dat hij een prestatie van je verwacht waardoor je die duizend euro kunt verdienen. Nu nog mooier, zeg je dan, en je keert je diep teleurgesteld van de mooi-prater af. Zo ga je toch niet met elkaar om? Nou, precies zo is het met de wet en de belofte. Als God beloften doet, maakt Hij die een poosje later niet afhankelijk van prestaties.

V18. Je voelt wel aan dat belofte en wet elkaar uitsluiten. Ze hebben niets met elkaar te maken. Daarom staat er ook zo mooi dat God de

belofte van de erfenis aan Abraham heeft “*geschonken*”. Wat die erfenis inhoudt, wordt hier niet verteld. Je mag denken aan de hele uitgestrektheid van het land Kanaän waar Israël tijdens het duizendjarig vrederijk zal wonen. Waar het hier om gaat, is hoe die erfenis wordt verkregen: door de wet of door de belofte. Het mag intussen duidelijk zijn dat ze wordt verkregen door de belofte.

V19. Maar dan is de vraag gewettigd welke functie de wet dan nog heeft. Het antwoord is: De wet is erbij gevoegd “*ter wille van de overtredingen*”. Nu moet je goed lezen. Er staat niet ‘ter wille van de *zonde*’. Hoe zou dat kunnen? God geeft niet iets waardoor de mens een zondaar *wordt*. De wet maakt juist duidelijk dat de mens een zondaar *is*, zonder hem te wijzen op een mogelijkheid om te ontkomen aan de straf die op de zonde rust.

Je kunt het vergelijken met een spiegel waarin je ziet dat je vuil bent. De spiegel toont aan dat je vuil bent, maar de spiegel is geen zeep waarmee je die vuiligheid kunt afwassen. Zo toont de wet aan dat je een zondaar bent, maar geeft niet het middel waardoor je van je zonden kunt worden verlost. De verlossing van je zonden kan alleen door het bloed van de Heer Jezus.

Dan komt er *nóg* een verschil tussen de belofte en de wet. Bij de belofte is het zo, dat God deze rechtstreeks aan Abraham gaf, zonder tussenkomst van iemand anders. Bij de wet is dat anders. God gaf de wet door bemiddeling van engelen in de hand van nog een middeelaar, Mozes. Zo kwam de wet bij het volk. Daarom is de belofte groter dan de wet.

V20. De belofte toont een genadige, gevende God, Die onvoorwaardelijk alles op Zich neemt om de belofte te vervullen. De mens heeft daar geen enkele invloed op. Daarom staat er ook “*God is één*”, wat wil zeggen dat Hij als enige partij alle verantwoordelijkheden op Zich neemt om Zijn beloften waar te maken. De wet daarentegen toont een heilige, eisende God Die de mens houdt aan de verplichtingen die deze op zich heeft genomen.

V21. Na het voorgaande kan de vraag opkomen of de wet dan in strijd is met de beloften van God. Dat is natuurlijk niet zo. Beide komen ze van God en hoe kan God nu in tegenspraak zijn met Zichzelf? Het antwoord op deze vraag is dat ze beide een verschillende kant van God voorstellen. De wet toont ons Gods gerechtigheid en de belofte laat Gods genade zien. De wet kan niet levend maken omdat de mens een verdorven zondaar is. De wet belooft wel leven, maar kan het niet geven omdat de mens het leven niet verdient. Hij maakt zichtbaar wat er in het hart van de mens is.

V22. Daarom kan er gezegd worden dat de Schrift alles onder de zonde heeft besloten. Je leest bijvoorbeeld in *Romeinen 3* over de zondigheid van de mens (*Rm 3:9-20*). Wie zich zijn zondigheid bewust is of wordt, kan bij God terecht voor vergeving. Dan komen de Heer Jezus en het geloof in Hem binnen het gezichtsveld.

De wet of de Schrift stelt zonder enige mogelijke tegenspraak de verdorvenheid van ieder mens vast. Het doel daarvan, "*opdat*", is dat de mens zijn toevlucht neemt tot het geloof in Jezus Christus. Daarbij is geen onderscheid. De belofte ligt klaar voor "*hen die geloven*", ongeacht of het Joden of heidenen zijn.

Lees nog eens Galaten 3:15-22.

Verwerking:

Noem enkele verschillen tussen de wet en de belofte.

Galaten 3:23-29

Het tijdperk van het geloof

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

23 Maar voordat het geloof kwam, waren wij als gevangenen onder [de] wet, in verzekerde bewaring tot op het geloof dat geopenbaard zou worden. 24 De wet is dus onze tuchtmeester geweest tot op Christus, opdat wij op grond van geloof gerechtvaardigd zouden worden. 25 Maar nu het geloof gekomen is, zijn wij niet meer onder een tuchtmeester; 26 want u bent allen zonen van God door het geloof in Christus Jezus. 27 Want u allen die tot Christus bent gedoopt, hebt Christus aangedaan. 28 Daar is geen Jood of Griek, daar is geen slaaf of vrije, daar is geen man of vrouw; want u bent allen één in Christus Jezus. 29 En als u van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht [en] volgens belofte erfgenamen.

V23. In dit gedeelte plaatst Paulus twee tijdperken tegenover elkaar. Het ene tijdperk is dat van het geloof, dat wil zeggen de periode waarin God met de mens omgaat op grond van geloof. Het andere tijdperk is dat van de wet, dat wil zeggen de periode waarin God met de mens omgaat op grond van het houden van de wet, het doen wat de wet zegt. Het tijdperk van 'het geloof' is in wezen het christelijke tijdperk, dat is de periode vanaf de tijd dat Christus op aarde kwam, Zijn werk op het kruis heeft volbracht en is teruggekeerd naar de Vader. Daarna is de Heilige Geest op aarde gekomen en begon het christendom.

Het tijdperk van de wet wordt gekenmerkt door strikte inzettingen die God aan Zijn aardse volk Israël heeft opgelegd. Voor de Jood was dat een juk, hij leed daaronder als een gevangene. Het benam hem elke vrijheid van handelen, zijn hele leven werd erdoor geregeld. Op straffe van de dood moest hij zich daaraan houden. De

wet schermde hem als een scheidsmuur af van vermenging met de volken om hem heen (*Ef 2:14*). Maar het tijdperk van de wet heeft een beperkte geldigheid. Dit tijdperk loopt *“tot op het geloof dat geopenbaard zou worden” (vers 23b)*, dat wil zeggen dat er met de komst van Christus een nieuw tijdperk zou aanbreken.

V24. Na de wet als een gevangenis te hebben voorgesteld gebruikt Paulus nog een beeld voor de wet, namelijk dat van *“een tuchtmeester”*. Bij het woord ‘tuchtmeester’ kun je het best denken aan een oppasser, iemand die toeziet op het lichamenlijk welzijn van een kind dat aan zijn zorg is toevertrouwd. Dat is de functie van de wet. De wet ziet erop toe dat de mens zich houdt aan de geboden van God die hem zijn gegeven om daardoor het leven te verkrijgen. Omdat de mens verdorven is en de wet niet kan houden, ontstaat er in hem, als hij zich dat bewust wordt, het verlangen naar een Bevrijder.

De wet wijst niet de weg naar Christus; zo mag je *vers 24* niet lezen. De wet wijst ons erop dat we onverbeterlijke zondaars zijn die vallen onder het oordeel van God. Wie zich dat gaat realiseren, zoekt naar een oplossing om te ontkomen aan dat oordeel. God heeft die oplossing klaar in Christus en Zijn verzoeningswerk op het kruis. Nu de Heer Jezus Zijn werk op het kruis heeft volbracht, is het mogelijk op grond van geloof in Hem gerechtvaardigd te worden. Die mogelijkheid is er alleen door het geloof, nooit meer door de wet, nooit meer door enige inspanning van de mens.

V25. God handelt sinds het volbrachte werk van Christus niet meer met de mens op grondslag van de wet, maar uitsluitend op grondslag van het geloof. Daarom kan gezegd worden: *“Maar nu het geloof gekomen is, zijn wij niet meer onder een tuchtmeester.”* De Galaten moeten hiervan diep doordrongen raken en in dit besef de leringen van de Joodse dwaalleraren van zich afschudden.

V26. Dan voert Paulus nog een krachtig argument aan om te bewijzen dat de wet zijn kracht en geldigheid voor de christen heeft verloren. Door het geloof is de christen namelijk in een nieuwe positie

voor God gekomen: die van zoon. Ja, je leest het goed: zoon! Dat is wel wat anders dan een slaaf te zijn zoals de positie is van iemand die onder de wet staat of zichzelf daaronder plaatst.

Als je goed tot je laat doordringen wat het wil zeggen dat God je “door Jezus Christus tot [het] zoonschap voor Zichzelf bestemd heeft” (Ef 1:5), hoe zou je dan ooit nog de wet in je leven willen toelaten? Ben je zoon geworden door je te houden aan de wet of ben je het geworden door het geloof in Christus Jezus? Het antwoord staat hier: “Door het geloof in Christus Jezus.”

V27-28. Bedenk daarbij ook nog eens wat je hebt beleden toen je je liet dopen. (Of ben je nog niet gedoopt? Wat houdt je tegen?) Als jij je hebt laten dopen, ben je door je doop gevoegd bij een gestorven Heiland (*Rm 6:3-4a*). In de dood van Christus is elke band met de wet verbroken. Hij heeft de vloek van de wet gedragen (*vers 13*) en daarmee het oordeel van de wet weggenomen voor ieder die in Hem gelooft.

De wet heeft geen gezag meer over Iemand Die gestorven is, de Heer Jezus, en ook niet over ieder die met Hem gestorven is, de gelovige. Dat laatste, dat je met Hem gestorven bent, heb je door je doop beleden. De Heer Jezus is niet in de dood gebleven en jij niet in het watergraf. De Heer Jezus is opgestaan en van jou mag worden verwacht dat je na je doop leeft in verbinding met Hem. Dan zullen de mensen zien dat je Christus hebt aangedaan.

Het klinkt misschien wat oneerbiedig, maar het is te vergelijken met het aantrekken van een nieuwe jas. De mensen zien dat je iets nieuws aan hebt. Voor het vertonen van Christus is je nationaliteit, je sociale of maatschappelijke status of je geslacht van geen belang. Iedereen die gedoopt is, heeft Christus aangedaan en behoort nu Hem en niet zichzelf te laten zien. Er is er maar Eén Die gezien wordt.

Dat wil niet zeggen dat na de bekering de genoemde onderscheidingen niet meer bestaan. In wat Paulus hier zegt, gaat het om de *positie* van de gelovigen, zoals God hen ziet in Christus. Slaven worden

in andere brieven als zodanig aangesproken en vrouwen behoren ten opzichte van hun man de door God voorgeschreven houding aan te nemen en dat geldt ook andersom. Zo wil God bijvoorbeeld dat man en vrouw Zijn scheppingsorde respecteren doordat de man altijd kort haar draagt en de vrouw lang haar, en doordat de man niet en de vrouw wel haar hoofd bedekt bij bidden en profeteren (1Ko 11:1-16). Ook tijdens de samenkomsten van de gemeente wil God dit onderscheid tussen man en vrouw gehandhaafd zien (1Ko 14:34-35).

V29. Het laatste vers maakt nog eens duidelijk wat eerder al door Paulus is aangetoond. Wie bij Christus hoort, is nageslacht van Abraham, want Christus is 'het Zaad' van Abraham (*vers 16*). Voor zo iemand is de belofte dat hij een erfgenaam is. In het volgende hoofdstuk zullen we zien wat dat wil zeggen.

Lees nog eens Galaten 3:23-29.

Verwerking:

Welke tegenstellingen tref je in deze verzen aan? Welke zegeningen kom je tegen?

Galaten 4:1-7

Van onmondige tot erfgenaam

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 Maar ik zeg: zolang de erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets van een slaaf, hoewel hij heer is van alles; 2 maar hij staat onder voogden en rentmeesters tot op de tijd door de vader voorafbepaald. 3 Zo waren ook wij, toen wij onmondig waren, in slavernij onder de elementen van de wereld; 4 maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon, geboren uit een vrouw, geboren onder [de] wet, 5 opdat Hij hen die onder [de] wet waren, vrijkocht, opdat wij het zoonschap zouden ontvangen. 6 En omdat u zonen bent, heeft God de Geest van Zijn Zoon in onze harten uitgezonden, Die roept: Abba, Vader! 7 U bent dus niet meer slaaf, maar zoon; en bent u zoon, dan ook erfgenaam door God.

V1-2. Galaten 4 sluit direct aan op het laatste vers van het vorige hoofdstuk (Gl 3:29). In de eerste verzen gaat Paulus nader in op de erfgenaam uit Galaten 3. Hij beschrijft het contrast tussen hen die erfgenaam zijn onder de wet en hen die erfgenaam zijn door het geloof in Christus. De vergelijking tussen een kind en een slaaf maakt duidelijk dat, zolang een kind nog onder het gezag van zijn opvoeders staat, er geen verschil tussen hen is.

Een kind kan wel rijke ouders hebben, maar aan al die rijkdom heeft het niets, zolang het niet zelfstandig over die rijkdom kan beschikken. In vroeger tijden stond een kind onder gezag van “voogden en rentmeesters”. Voogden zagen vooral toe op de persoon van het kind en rentmeester waakten vooral over het bezit van het kind. Dat duurde tot de tijd gekomen was dat zijn vader hem volwassen genoeg achtte om zelfstandig beslissingen te gaan nemen.

V3. De periode waarin het kind nog niet zelfstandig mag optreden, is te vergelijken met de periode waarin de gelovige leefde vóór de komst van Christus. Toen regelde de wet zijn hele verhouding tot God. Er was geen relatie met God als Vader mogelijk en daarmee ook niet een delen in de gedachten van de Vader over het erfgenaam-zijn. Die periode van onmondigheid werd gekenmerkt door een zekere vorm van slavernij aan de wet. Wie onder de 'wet' is, welke vorm die wet ook mag hebben, is niet vrij. Onder de wet zijn betekent per definitie slavernij, het dragen van een juk, zoals Petrus de wet in *Handelingen 15* noemt (*Hd 15:10*).

Paulus gebruikt hier voor de wet de uitdrukking "*elementen van de wereld*". De wet hoort bij de wereld. Immers, de wet is gegeven aan een volk in het vlees, een natuurlijk volk, zonder te vragen naar de geestelijke toestand van dat volk. Nooit is de wet bedoeld geweest om een mens in een betrekking tot God te brengen waardoor hij Hem zou leren kennen als Vader. De wet is bedoeld opdat de mens zichzelf leert kennen.

V4. Dat de wet de mens niet tot een kennen van God als Vader heeft gebracht en daardoor tot het bezitten van de erfenis, is het duidelijkst gebleken bij het kruis. Het volk, aan wie de wet gegeven was, bracht de Wetgever naar het kruis. Toen was "*de volheid van de tijd*" aangebroken. De wet heeft zijn tijd uitgediend als de mogelijkheid waardoor het volk alle beloften van God kon ontvangen. De mens is een zondaar gebleken tot in het diepste van zijn wezen en heeft alle recht op de vervulling van de beloften verspeeld. Als de mens zich in zijn volle verdorvenheid heeft geopenbaard, is het moment aangebroken waarop God ten volle gaat openbaren Wie Hij is.

God heeft de wet gegeven door middel van engelen, maar de Zoon geeft Hij Zelf, zonder tussenkomst van wie dan ook. Christus is "*geboren uit een vrouw*". De zonde is door een vrouw in de wereld gekomen. Christus is wel geboren uit een vrouw, maar verwekt door de Heilige Geest, zodat Hij geen zondige natuur heeft (*Lk 1:35*).

Hij is altijd in de gestalte van God (*Fp 2:6*), maar neemt een lichaam aan, een lichaam dat God voor Hem heeft bereid (*Hb 10:5*). Dat Hij is 'geboren uit een vrouw', bewijst dat Hij waarachtig Mens is. Het bewijst ook Zijn waarachtig voorbestaan als God. Wat is er anders voor bijzonder geweest aan het feit dat Hij uit een vrouw geboren is?

V5. Het is ook noodzakelijk dat Hij geboren werd "onder [de] wet". Alleen dan kon Hij hen die onder de wet waren vrijkopen. In Zijn leven heeft Hij de wet verheerlijkt, want Hij heeft die ten volle volbracht, en in Zijn dood heeft Hij de vloek ervan gedragen. Maar door Zijn trouwe wetsbetrachting kon Hij nooit een mens verlossen. Eerder is Zijn houden van de wet een aanklacht tegen iedere mens die de wet overtreedt. Hij is geen plaatsvervanger van de zondaar geworden door Zijn gehoorzame leven, maar door op het kruis in de drie uren van duisternis de zonden te dragen van ieder die in Hem gelooft. Het schitterende resultaat van Zijn werk op het kruis is dat wij de plaats van zonen voor God kunnen innemen!

Het is goed om nog te wijzen op het onderscheid dat er is tussen de namen *kind* van God en *zoon* van God. Een kind van God te zijn betekent vooral dat jij leven uit God bezit, dat je deel hebt aan Zijn natuur (*2Pt 1:4*). De natuur van God is licht en liefde. Dat is wat een kind van God in zijn leven laat zien, want hij wandelt in het licht en in de liefde. Een zoon van God te zijn, of zoonschap, heeft vooral te maken met een positie, met de waarde die je hebt voor God. Hij wil gemeenschap met zonen. Zonen zijn er voor Hem (*Ef 1:5*). Een gelovige is zowel een kind als een zoon. Het heeft niets te maken met een groeiproces, waarin je het stadium van kind zou ontgroeien en zoon zou worden.

V6. Vervolgens verbindt Paulus aan het zoonschap dat God de Geest van Zijn Zoon in onze harten heeft uitgezonden. Eerst zendt God Zijn Zoon, daarna zendt God de Geest van Zijn Zoon. Hier zie je hoe in dit heilsplan van God de drie Personen van de Godheid de zegen van het zoonschap tot stand hebben gebracht. God heeft Zijn Zoon gezonden om ons het zoonschap te geven; Hij heeft de Geest van

Zijn Zoon in onze harten gezonden om ons daarvan het bewustzijn en de vreugde te geven.

De Heilige Geest wordt hier *“de Geest van Zijn Zoon”* genoemd. Dat legt de nadruk erop dat zonen van God dezelfde Geest bezitten als de Zoon van God. Wat de Geest van de Zoon bewerkt in zonen, is hetzelfde als wat de Geest van de Zoon kenmerkt: de bewuste betrekking tot God als Vader.

“Abba” is het woord van vertrouwen waarmee het kind zijn hemelse Vader aanspreekt, zoals wij ‘papa’ tegen onze aardse vader zeggen. De Vader verheugt Zich erin als wij zo tot Hem komen.

V7. Wie in het bewustzijn als zoon *“Abba, Vader”* zegt, is geen slaaf meer. Zo iemand weet dat de Vader alles wat Hij bezit, deelt met Zijn zonen. Zij zijn de mede-erfgenamen van de Zoon (*Ef 3:6*). Dát en niets anders is de plaats die God heeft bestemd voor wie Zijn zonen zijn.

Lees nog eens Galaten 4:1-7.

Verwerking:

Noem jij God al ‘Abba, Vader’? Wat denk je dat dit voor God betekent? Prijs Hem dat je als zoon een erfgenaam bent.

Galaten 4:8-15

Het gevaar van terugvallen

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

8 Maar destijds, toen u God niet kende, hebt u hen gediend die van nature geen goden zijn; 9 en thans, nu u God kent, ja nog meer, nu u door God gekend bent, hoe wendt u zich weer tot de zwakke en arme elementen, die u weer opnieuw wilt dienen? 10 U onderhoudt dagen en maanden, tijden en jaren. 11 Ik ben bang voor u, dat ik misschien tevergeefs aan u heb gearbeid. 12 Weest zoals ik, want ook ik ben als u, broeders; ik smeek het u! U hebt mij geen onrecht aangedaan. 13 En u weet dat ik u de eerste maal in lichamelijke zwakheid het evangelie heb verkondigd; 14 en de verzoeking voor u in mijn lichaam hebt u niet veracht of verafschuwd; maar u nam mij aan als een engel van God, als Christus Jezus. 15 Waarin prees u zich dan gelukkig? Want ik getuig van u dat u zo mogelijk uw ogen uitgerukt en mij gegeven zou hebben.

V8. Paulus heeft in het gedeelte van Galaten 3:1-4:7 duidelijk gemaakt dat niet de wet, maar alleen geloof in de Heer Jezus de weg tot redding en alle zegen is. Hierop sluit hij nu aan met de ernstige waarschuwing om je niet onder de wet te plaatsen of te laten plaatsen. Hij herinnert de Galaten aan de tijd van voor hun bekering. Toen kenden zij de ware God niet en waren ze gevangenen van de afgoden die ze als slaven dienden.

In 1 Korinthiërs 12 geeft hij ook zo'n terugblik op het verleden (1Ko 12:2). Het is soms goed om even terug te kijken en te zien waar je vandaan bent gekomen. Het is niet dat je je weer helemaal in het verleden stort; daarvoor waarschuwt Paulus in Efeziërs 4 (Ef 4:17-19). Het gaat erom dat je, als je in je geloofsleven dreigt af te wijken, terugdenkt aan het eenvoudige evangelie dat jou verkondigd is en dat je ook hebt aangenomen.

V9. Omdat de Galaten gevaar lopen weer in de afgoderij terug te vallen, kijkt Paulus zowel terug naar “destijds” als naar het heden, “nu”. Wat van nature geen goden zijn – want er is maar één God en één Heer (1Ko 8:4-6) – heeft hun geen nut gebracht. Ze kennen nu de ware God, ze zijn met Hem in verbinding gebracht, zijn zonen van Hem geworden en mogen Hem ‘Abba, Vader’ noemen. Dat is heel wat.

Maar het is nog groter door God gekend te worden. Dat laat zien dat alles van Hem is uitgegaan. Hij heeft hen aangenomen; Hij heeft hen uitverkoren, nog voordat ze geboren waren; Hij heeft hen geroepen toen ze in slavernij van de zonde en de afgoderij waren. Als je je dat realiseert, hoe bestaat het dan dat je je van Hem afwendt en je keert tot dingen die herinneren aan vroeger?

Nu zul je je misschien afvragen hoe een terugkeer naar de wet, die eens door *God* is gegeven, vergeleken kan worden met een terugkeer naar de afgoden die ze hebben gediend. Bedenk dan eens het volgende. De wet is vroeger inderdaad door God aan Zijn volk gegeven. Door alle voorschriften en inzettingen daarvan na te komen zou Gods volk Hem, de Wetgever, eren. Gods volk heeft echter hopeloos gefaald. Zelfs al zouden ze alle voorschriften en inzettingen zijn nagekomen, dan nog zou hun verhouding tot God slechts die van een slaaf tegenover zijn meester zijn.

Toen kwam de Heer Jezus. Hij heeft alles vervuld wat in de wet staat. Hij neemt als het ware de plaats van de wet in als enige mogelijkheid om tot God te komen, waarbij Hij als Middelaar tussen God en mensen (1Tm 2:5) oneindig veel meer is dan de wet. Daarmee is de wet als middel om in verbinding met God te komen terzijde gezet. Nu kan iemand alleen tot de Vader komen door Hem (Jh 14:6). Wie in zijn verhouding tot de Vader de wet weer een plaats wil geven, grijpt terug naar een middel dat hem opnieuw in slavernij brengt. De wet kan niet in de plaats van Christus worden gesteld, en kan ook niet een plaats hebben naast Christus.

De wet bestaat uit allerlei inzettingen en ceremoniën. Wie zich daaraan weer onderwerpt, geeft eer aan tastbare dingen, uiterlijke inzettingen, die bij de wereld horen. Zolang deze zaken door God geheiligd waren voor het dienen van Hem, was het goed daaraan vast te houden. Maar nu in Christus de werkelijkheid is gekomen en God het bestaansrecht van de wet als tuchtmeester heeft opgeheven, staat het gelijk aan een terugkeer naar de wereld, als deze uiterlijke dingen weer een plaats krijgen in het dienen van God. Het dienen van afgoden is het eer geven aan uiterlijke dingen, dingen uit de schepping.

Het zijn daarnaast ook nog eens “*zwakke en arme elementen*”. Ze zijn ‘zwak’ omdat de wet met zijn ceremoniën geen enkele kracht bezit om een mens van zijn zonden te bevrijden. Ze zijn ‘arm’ omdat de wet geen enkele mogelijkheid heeft om rijk te maken. Het evangelie bezit zowel de kracht als de rijkdom voor ieder die zich daaraan in geloof overgeeft.

V10. Paulus noemt enkele dingen die de Galaten onderhouden waaruit blijkt hoe ze al in het Judaïsme verzeild zijn geraakt. Het houden van allerlei speciale dagen en feesten past de christen niet. Alle christelijke feestdagen en heiligendagen zijn in oorsprong heidense feesten die ‘christelijk’ gemaakt zijn.

De enige bijzondere dag die de christen kent, is de zondag, de eerste dag van de week, de dag van de Heer. Met die dag is het volbrachte en door God aanvaarde werk van Christus verbonden (*Jh 20:19; Hd 20:7*). Op die dag mag de gemeente samenkomen om alle grote heilsfeiten te gedenken. Bovenal mag op die dag gedacht worden aan Hem Die het grote werk op het kruis heeft volbracht door tot Zijn gedachtenis Zijn dood te verkondigen (*1Ko 11:23-26*).

V11. De zorg die Paulus uitspreekt dat hij misschien tevergeefs aan de Galaten heeft gearbeid, is in de christenheid helaas bewaarheid. Juist aan het houden van bepaalde dagen is te zien hoezeer in de christenheid het kwaad dat Paulus hier aantoonde, is binnengedrongen.

V12. Na deze indringende waarschuwing om niet terug te keren tot de schaduwendienst van de wet, doet Paulus een haast nog indringender en ook emotioneel beroep op hun liefde voor hem. Hij smeekt hun te worden als hij, namelijk vrij van de wet. Tegelijk waakt hij ervoor de indruk te wekken dat hij zich persoonlijk beleedigd of gekwetst zou voelen, alsof ze hem persoonlijk onrecht aangedaan zouden hebben. Dat zij zich afwenden van het ware evangelie, is zeker een pijnlijke zaak voor hem. Hij spreekt hen toe met een hart vol liefde en zorg, een hart dat verontrust is over de weg die zij tot hun eigen schade gaan.

V13-14. Hij roept bij hen zijn eerste bezoek in herinnering. Ze hebben hem en de boodschap van het evangelie toen aangenomen, ondanks zijn lichamelijk zwakke voorkomen. Wie hem zag, zou eerder hard zijn weggelopen – zo onooglijk zag hij eruit – dan te luisteren naar de boodschap die hij predikte. Toch hebben de Galaten geluisterd en zijn niet voor de verzoeking gezwicht om voor hem op de loop te gaan. De geweldige boodschap van het evangelie die deze man bracht, deed hun zijn uiterlijk vergeten. Ze hebben hem als een boodschapper uit een andere wereld aangenomen en hem een ontvangst gegeven als ontvingen ze de Heer Jezus Zelf (*vgl. Mt 10:40*).

V15. Wat hebben ze zichzelf gelukkig geprezen! Wat is daarvan over? Wat hebben ze hem ook hun liefde en dankbaarheid bewezen door hun kostbaarste bezit, hun ogen, als dat mogelijk zou zijn, aan hem ter beschikking te stellen. Hun houding is echter veranderd. Dat is het resultaat van hun luisteren naar de valse leraren.

Lees nog eens Galaten 4:8-15.

Verwerking:

Wat betekent het voor jou als je eraan denkt dat God jou kent?

Galaten 4:16-23

Opnieuw in barenswееën

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

16 Ben ik dus uw vijand geworden door u de waarheid te zeggen? 17 Hun ijveren voor u is niet goed; zij willen u [van mij] afscheiden, opdat u voor hen ijver betoont. 18 Nu is het goed in [het] goede altijd ijver te betonen, en niet alleen wanneer ik bij u ben, 19 mijn kinderen, van wie ik opnieuw in barenswееën ben, totdat Christus gestalte in u krijgt. 20 En ik wilde wel dat ik nu bij u was en op een andere toon kon spreken, want ik ben met u ten einde raad. 21 Zegt mij, u die onder [de] wet wilt zijn, luistert u niet naar de wet? 22 Want er staat geschreven dat Abraham twee zonen had, één van de slavin en één van de vrije. 23 Maar die van de slavin was naar [het] vlees geboren en die van de vrije door [de] belofte.

V16. Paulus is bezig met een emotioneel en tegelijk krachtig betoog om de Galaten duidelijk te maken op wat voor een verkeerde weg ze zich bevinden. Hij heeft hun de waarheid van het evangelie gebracht, niet om hen aan zichzelf te verbinden, maar aan de Heer Jezus. Ze hebben het evangelie omarmd, het in hun hart gesloten. Hoe dankbaar zijn ze hem toen geweest.

Nu zijn er anderen gekomen. Die hebben hun verteld dat Paulus hen om de tuin heeft geleid met zijn evangelie. Die anderen zijn goed op de hoogte met de wet en Gods geboden van het Oude Testament. Ze zeggen dat Paulus dat voor hen heeft verzwegen. Paulus heeft niet het beste met hen voorgehad. Hij is niet hun vriend, maar hun vijand. Ja, ja, zegt Paulus, ik vertel jullie de waarheid waardoor jullie behouden zijn geworden en dan ben ik jullie vijand?

Wat Paulus hier overkomt, zal ieder ervaren die met de waarheid wil dienen. Zolang je de leer van Paulus naar voren brengt, in aan-

sluiting op de nood waarin iemand zich bevindt, zal die leer dankbaar worden aangenomen als een gebod van God. Maar als die leer iemand onwaarschijnlijk voorkomt, bijvoorbeeld wat Paulus leert over het zwijgen van de vrouw in de gemeente, kan het gebeuren dat hij zomaar een vrouwenhater wordt genoemd, terwijl hij het ook een gebod van de Heer noemt (1Ko 14:34,37).

V17. Dan wijst Paulus de Galaten op de valse leraren en de manier waarop die zich gedragen. Zij brengen een ander evangelie dat Paulus en de zijnen niet hebben gepredikt (Gl 1:8-9; vgl. 2Ko 11:4). En daar luisteren de Galaten graag naar. Zij geven hun alle ruimte om hun ideeën te spuien. En ijverig dat die lieden zijn! Maar, zegt Paulus, let er wel op dat zij een scheiding tussen ons aanbrengen. Wat hun voor ogen staat, is dat jullie je voor hen gaan inzetten.

Paulus probeert de Galaten te laten zien dat, terwijl hij hun geestelijk welzijn heeft gezocht, de valse leraren erop uit zijn hen als volgelingen voor zichzelf in te palmen. Zij zijn als de farizeeën, die stad en land afreisden om mensen voor hun overtuiging te winnen. Dan konden zij roemen in veel volgelingen. De Heer Jezus spreekt over hen het "wee" uit (Mt 23:15).

V18. Nu is er zeker ook een goede soort ijver. Die heeft bijvoorbeeld de Heer Jezus laten zien. Hij ijverde voor de eer van Gods huis (Jh 2:17). Het lijkt erop dat de Galaten deze goede ijver hebben getoond toen Paulus bij hen was. Wat zou het mooi zijn geweest als zij daar ook, tijdens zijn afwezigheid, mee zouden zijn doorgegaan.

V19. Maar nee, Paulus constateert hoe de Galaten zijn afgeweken van 'de eenvoudigheid jegens Christus' (2Ko 11:3). Dat bezorgt hem opnieuw de pijn en de moeite die hij heeft ervaren toen hij hun het evangelie verkondigde. In de geest doorleeft hij nog eens de smarten die hij heeft doorstaan bij zijn worsteling om de harten van de Galaten te winnen. Toen ging het erom hen te bevrijden uit de slavernij van de afgoden. Nu is het om hen te bevrijden van de wettische en uiterlijke godsdienst van de Joden.

Paulus vergelijkt zichzelf hier met een moeder. Moederlijke gevoelens zijn belangrijk als je ziet dat een gelovige dreigt af te wijken. Alleen met zulke gevoelens is het mogelijk de ander te winnen. Wat is dit een treffend bewijs van zijn liefde voor hen: hij kan het nog eens opbrengen de pijn van 'de geboorte' te ondergaan. Hij wil er alles aan doen om hen terug te winnen en terug te brengen naar het onvermengde evangelie. Hij spreekt hen aan als "*mijn kinderen*". Hoe moet dat hun harten hebben geraakt!

Zijn enige doel is dat "*Christus gestalte*" in hen krijgt. Door de invloed die het wetticisme heeft gekregen, verdwijnt het beeld van Christus steeds meer uit de Galaten. Alles wat de mens in eigen kracht wil doen om God te dienen, gaat ten koste van het beeld van Christus in zijn leven.

V20. Hun afwijken van de waarheid heeft hem een gevoel van radeeloosheid gegeven. Wat zou hij graag bij hen willen zijn! Wat zou hij graag op een liefdevollere toon met hen willen spreken – hoewel hij zijn brief juist schrijft omdat zijn hart boordevol liefde voor hen is.

V21. Na dit emotionele en krachtige pleidooi om hun harten te winnen doet hij vanaf dit vers een nieuwe poging om hen tot het inzicht te brengen dat ze verkeerd bezig zijn. Nu spreekt hij hun verstand of inzicht aan. Hier wordt twee keer het woord 'wet' gebruikt. De eerste keer betekent dat woord een wettisch beginsel, iets wat je jezelf als wet oplegt. Je kunt jezelf bijvoorbeeld opleggen om je aan de wet van de tien geboden te houden. De tweede keer, het naar de wet luisteren, betekent 'de wet' de vijf boeken van Mozes. Je ziet dat aan het voorbeeld dat Paulus uit de wet aanhaalt.

V22. Hij brengt Abraham naar voren wiens geschiedenis in *Genesis* staat beschreven. Paulus noemt Abraham omdat de dwaalleraren hem ook noemen om hun eis dat de Galaten zich moeten laten besnijden, kracht bij te zetten.

Paulus leidt zijn voorbeeld in met "*er staat geschreven*". Hiermee richt hij de aandacht op het gezag van de Schrift (vgl. Mt 4:4,7,10).

Hij wijst dan op Izaäk en Ismaël en hun moeders, van wie hij de namen niet noemt. Het gaat namelijk niet om hun namen, maar om hun posities, want die dragen de moeders over op hun kinderen.

V23. Na de positie te hebben belicht, wijst hij op de oorsprong van beide zonen. Ismaël wordt door eigenwillig handelen van Abraham geboren, maar Izaäk ontvangt hij door een belofte van God. Welke geestelijke lessen hieruit door de Galaten en door ons moeten worden getrokken, komt in de volgende verzen aan de orde.

Lees nog eens Galaten 4:16-23.

Verwerking:

Ben jij wel eens in zorg over de geloofsontwikkeling van iemand anders? Wat zou je daaraan kunnen doen?

Galaten 4:24-31

Kinderen van de slavin of van de vrije

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

24 *Deze dingen hebben een zinnebeeldige betekenis. Want dit zijn twee verbonden: het één van de berg Sinaï die tot slavernij baart, dat is Hagar. 25 Hagar nu is de berg Sinaï in Arabië en komt overeen met het tegenwoordige Jeruzalem, want dit is in slavernij met haar kinderen; 26 maar het Jeruzalem dat boven is, is vrij, en dat is onze moeder. 27 Want er staat geschreven: 'Wees vrolijk, onvruchtbare die niet baart, barst los en juich, u die geen barensweeën hebt, want de kinderen van de eenzame zijn talrijker dan van haar die een man heeft'. 28 U echter, broeders, bent kinderen van [de] belofte naar [het voorbeeld van] Izaäk. 29 Maar zoals destijds hij die naar [het] vlees geboren was, hem vervolgde die naar [de] Geest was, zo ook nu. 30 Maar wat zegt de Schrift? 'Drijf de slavin en haar zoon uit; want de zoon van de slavin zal geenszins erven met de zoon van de vrije'. 31 Daarom, broeders, zijn wij geen kinderen van een slavin, maar van de vrije.*

V24. Wat Paulus in de verzen 21-22 heeft gezegd, heeft "een zinnebeeldige betekenis". Dat wil zeggen dat deze geschiedenis een diepere betekenis heeft dan je zo op het eerste gezicht zou denken. De Heilige Geest heeft, toen Hij Mozes inspireerde deze geschiedenis op te schrijven, dat juist gedaan omdat die deze diepe betekenis heeft (vgl. 1Ko 10:6,11; Rm 15:4). Overigens doet het feit dat er in de oudtestamentische geschiedenissen vaak een diepere betekenis zit, niets af van de historische juistheid van de geschiedenis zelf.

Wat is nu die diepere betekenis in wat Paulus hier aanhaalt? De twee zonen van Abraham "zijn twee verbonden", dat wil zeggen, stellen twee verbonden voor. Je kunt dat zien net als wat de Heer Jezus van het brood zegt bij de instelling van het avondmaal: "Dit is Mijn

lichaam" (Mt 26:26). Dat betekent daar ook: 'Dit stelt Mijn lichaam voor.'

V25. Het ene verbond, het eerste, is het verbond dat gesloten is bij de Sinaï. Daaraan doet Hagar denken. Hagar is de slavin van Abraham. Uit haar wordt Ismaël geboren. Omdat zij een slavin is, is Ismaël automatisch ook slaaf. Kinderen krijgen de positie van de moeder. Bij de Sinaï is de wet gegeven. Daardoor is het volk Israël in slavernij gekomen. Wie zich onder de wet plaatst, plaatst zich in de positie van slaaf. Het "*tegenwoordige* [of aardse] *Jeruzalem*" is het centrum van de wet en daardoor "*met haar kinderen*", dat zijn haar inwoners, "*in slavernij*".

Als de Galaten, of nu zoveel christenen, zich met de wet inlaten, wil dat zeggen dat zij Hagar als moeder accepteren, dat zij zich willen houden aan het verbond van de Sinaï en dat zij zich tot inwoners van het aardse Jeruzalem verklaren. Van de berg Sinaï wordt bovendien als kenmerk nog gezegd dat hij "*in Arabië*" ligt. Dat stelt nog eens nadrukkelijk vast dat wie zich daarmee verbindt, zich verbindt met een plaats die buiten het land van de zegen, Kanaän, ligt. Wie zich met de wet verbindt, is van elke zegen in Christus beroofd (*Gl 5:4*).

V26. Na deze positiebepaling voor ieder die de wet weer een plaats wil geven in het leven van de christen, gaat Paulus over naar de echte "*moeder*" van de christen, het vrije, hemelse Jeruzalem. Het is de plaats vanwaar God in genade Zijn beloften heeft gegeven en waar de christen zich thuis weet. Dat is zijn 'moederstad'. Daar krijgt hij zijn opvoeding en wordt zijn christelijk karakter gevormd. Het sluit aan op wat in de *brief aan de Filippenzen* staat: "*Ons burgerschap is in [de] hemelen*" (*Fp 3:20*). De grote vraag, ook vandaag in de christenheid, is: Door welke moeder word je opgevoed, wat is je moederstad?

V27. Paulus haalt *Jesaja 54* aan om te laten zien wat het betekent te horen bij 'het Jeruzalem dat boven is' (*Js 54:1*). Dit vers is oorspronkelijk bedoeld als troost voor Israël na een tijd van vreemde overheersing. Het bezingt de vreugde aan het begin van het vrede-

rijk, als God Zijn volk, dat wil zeggen het overblijfsel dat zich met berouw over zijn zonden tot God heeft bekeerd, weer in Zijn gunst heeft aangenomen. Dan zijn ze vrij om van alles te genieten wat God voor hen heeft bedacht.

De betekenis van deze gebeurtenis en de tijd waarin die zal plaatsvinden, past Paulus toe op deze tijd en wat er nu met de christen is gebeurd. Waar geen enkele zegen van eigen inspanning te verwachten is en slechts onvruchtbaarheid gevonden wordt, daar heeft God in genade een wonder verricht en mensen tot bekering gebracht. Net als Izaäk zijn de Galaten en zijn alle christenen op bovennatuurlijke wijze geboren. Voor hen geldt dat zij *“niet uit bloed, niet uit [de] wil van [het] vlees, niet uit [de] wil van een man, maar uit God geboren”* zijn (Jh 1:13).

Het wonderlijke van dit aangehaalde vers uit *Jesaja 54* is ook nog dat alle christenen worden toegerekend aan het Jeruzalem dat straks het centrum van het vrederijk zal zijn. Jeruzalem is nu niet met God verbonden. Zij is een vanwege haar ontrouw weggestuurde vrouw. Zoals eerder is gezegd, zal er aan deze situatie een einde komen. Jeruzalem zal dan terugkijken op een tijd dat er uit haar geen vrucht voor God voortkwam. Maar dan zal zij zien dat er in die vruchteloze tijd toch door God Zelf een talrijk nageslacht is verwekt dat Hij haar toerekent.

Genade heeft in die tijd van Jeruzalem gemaakt wat God altijd voor ogen heeft gestaan: een stad waardoor Hij in vrijheid zegen naar alle mensen kan laten uitgaan. Het is diezelfde genade waardoor Hij in deze tijd velen verlost heeft van het juk van de zonde en in de vrijheid heeft gesteld.

V28. Paulus gaat ervan uit dat de Galaten alleen in uiterlijk opzicht de verkeerde kant opgaan en dat ze de verkeerde leringen nog niet innerlijk hebben aangenomen. Hij spreekt hen aan in de overtuiging dat ze in hun hart echte kinderen van God zijn.

V29. Daarbij hoort een leven uit genade alleen. Daarnaast ook consequent leven, betekent vervolging van de kant van mensen die God willen dienen in eigen kracht. Vervolging is onvermijdelijk omdat leven uit geloof één grote aanklacht is tegen elke vorm van godsdienst die het eigen presteren op de voorgrond stelt.

V30. De zegen van God is nooit te verkrijgen door een soort samenwerking van wet met genade. Alles wat met de wet te maken heeft, moet verdwijnen uit het leven en het denken van de christen. Aan deze oproep is helaas in grote delen van de christenheid geen gehoor gegeven. Velen bevinden zich in handen van de 'verkeerde moeder', waardoor zij voortdurend in twijfel zijn over hun verhouding tot God. Hoe zichtbaar is de invloed van het Judaïsme in de christenheid: overal zie je gewijde gebouwen en er wordt ook een geestelijke klasse in stand gehouden.

V31. Het past allemaal bij "*kinderen van een slavin*", maar niet bij kinderen "*van de vrije*". En dat laatste zijn wij!

Lees nog eens Galaten 4:24-31.

Verwerking:

Door welke 'moeder' word jij opgevoed?

Galaten 5:1-6

De christelijke vrijheid

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 Voor de vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt; staat dan vast en laat u niet weer onder een slavenjuk binden. 2 Zie, ik, Paulus, zeg u, dat als u zich laat besnijden, Christus u niets zal baten. 3 En nogmaals betuig ik aan ieder mens die zich laat besnijden, dat hij verplicht is de hele wet te houden. 4 U bent van elke zegen in Christus beroofd, u die door [de] wet gerechtvaardigd [wilt] worden; u bent van de genade vervalLEN. 5 Want wij verwachten door [de] Geest op grond van geloof [de] hoop van [de] gerechtigheid. 6 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch onbesneden zijn, maar geloof dat door liefde werkt.

Paulus kan nu beginnen met het praktische gedeelte van zijn brief. In *Galaten 1-2* heeft hij een stukje *geschiedenis* behandeld. In *Galaten 3-4* is hij uitvoerig ingegaan op de *leer* die de valse leraren brachten. In de twee slothoofdstukken bespreekt hij de *praktische uitwerking* van het onderwijs dat hij in de vorige hoofdstukken heeft gegeven.

V1. Voor de overgang van leer naar praktijk is *vers 1* uitstekend geschikt. Het vers is een afsluiting van het leerstellige deel en tevens een inleiding op het praktische deel. Als je *vers 1* laat aansluiten op *Galaten 4*, klinkt het als een conclusie. De gedachte is dan, dat de christen vrij is van allerlei wetten die hem in slavernij hebben gehouden. Wat dan meer op de voorgrond staat, is het negatieve, dat wat weggedaan is.

Je kunt *vers 1* ook zien als de inleiding op het gedeelte dat volgt en dan gaat vooral om het positieve doel dat Christus voor ogen stond toen Hij ons vrijmaakte en dat is de vrijheid zélf. Hij wil ons in dezelfde vrijheid plaatsen die Hij ook Zelf kent. Dat is ware vrijheid: vrij zijn zoals Hij. Zijn vrijheid was en is om de wil van Zijn Vader

te volbrengen. Onze vrijheid heeft hetzelfde doel: het verlangen de wil van de Vader te doen.

De Heer Jezus heeft die vrijheid voor ons bewerkt op het kruis. Door dat werk heeft Hij ons onttrokken aan elke denkbare vorm van slavernij, of het nu de wet betreft of de zonde. In *Galaten 3*, waar ook gesproken wordt over vrijheid, ligt de nadruk op de prijs die Hij heeft betaald (*Gl 3:13*). Hier ligt de nadruk op de vrijheid. Wie eenmaal aan die vrijheid deel heeft gekregen, is dwaas als hij zich weer onder een slavenjuk laat brengen.

Het juk waarover de Heiland in *Mattheüs 11* spreekt, is een juk van een totaal andere orde (*Mt 11:29-30*). Dat is het juk dat getuigt van een vrijwillig en met vreugde aanvaarde opdracht. Het is ook een zacht juk, het knelt niet.

V2. Paulus vermaant de Galaten vast te staan in deze door Christus verworven vrijheid. Het gevaar is groot dat zij deze vrijheid prijsgeven en toch weer onder een knellend juk terechtkomen. Hij legt zijn volle apostolische gewicht in de schaal als hij hen met klem waarschuwt wat de consequenties zijn als zij zich gaan houden aan wettische verplichtingen. Als je het begin van *Handelingen 15* leest, wordt duidelijk wat er op het spel staat (*Hd 15:1-10*).

De besnijdenis verplicht stellen als voorwaarde voor de behoudenis betekent een naar beneden halen van het werk van Christus. De besnijdenis is hier niet een chirurgische ingreep, maar vertegenwoordigt een heel systeem van redding door werken. Wie zich onder de wet plaatst, brengt zichzelf in een positie waarin men geen enkel nut of voordeel van Christus en Zijn werk heeft. Onder de wet ben je los van Christus, en als je los van Christus bent, ben je gescheiden van elke zegen.

V3. Vanwege de ernst van de zaak stelt Paulus dat hier nog eens duidelijk voor de aandacht en wel voor "ieder mens". Het gaat om een zaak van algemeen belang, met algemene geldigheid, een zaak die niet alleen de Galaten betreft. De fundamenten van het christelijk

geloof worden aangetast. Het is alles of niets. Je kunt niet zeggen: Ik doe mijn deel door de wet te houden en Christus doet Zijn deel door te doen wat ik niet kan. Nee, Christus heeft alles gedaan of Hij heeft niets gedaan. Wie de wet wil houden, is verplicht die helemaal te houden. Daarin kun je niet selectief te werk gaan. Weer benadrukt Paulus de onverenigbaarheid van wet en genade.

V4. De wet stelt voorwaarden. Daaraan kan een mens niet voldoen en als gevolg daarvan verspeelt hij alle zegen als hij zich eraan wil houden. Je vervalt op die manier van de genade. Dat betekent niet dat er zoiets als een afval van heiligen is. Wat de Heer Jezus in *Johannes 10* zegt, staat daar garant voor (*Jh 10:28-29*). 'Eens een kind van God, altijd een kind van God.' Van de genade vervallen wil zeggen dat wie de wet wil doen, de genade loslaat.

V5. Na zijn ernstige waarschuwingen over het vasthouden aan de wet spreekt Paulus over de voorrechten die aan de genade verbonden zijn. Het gaat in dit vers niet om de hoop *op* gerechtigheid. Dan zou dit vers een onzekerheid aangeven die het gevolg is van het streven naar gerechtigheid op grond van werken. Nee, het gaat om "[de] hoop van [de] gerechtigheid". Iedere gelovige bezit gerechtigheid. En met die gerechtigheid is hoop verbonden. Die hoop is, net als overal in de Schrift, geen onzekerheid, maar de vaste zekerheid dat gaat komen, wat je verwacht. Door de Heilige Geest Die in je woont, zie je immers uit naar de heerlijkheid van God.

Lees maar eens hoe dat staat in *Romeinen 5* (*Rm 5:2*). De heerlijkheid van God is de plaats waar de Heer Jezus na Zijn dood en opstanding bij Zijn hemelvaart is heengegaan. De hoop van de gerechtigheid houdt in dat we uitzien naar het moment dat wij delen in de heerlijkheid die Christus al bezit. Zo heeft de Heer Jezus daarover in *Johannes 17* tot Zijn Vader gesproken: "Vader, ... Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn, opdat zij Mijn heerlijkheid aanschouwen die U Mij hebt gegeven" (*Jh 17:24*). Wij zullen daar komen wanneer de Heer Jezus ons komt halen (*Fp 3:21*).

V6. Wat de christen verwacht, staat in elk opzicht in tegenstelling tot wat de Judaïst verwacht. Judaïsten verwachten door vleselijke inspanning de wet te kunnen houden en daarmee de gerechtigheid te verdienen. De christen ziet door de Geest uit naar wat voor hem is verdiend en daarom ontwijfelbaar zeker zijn deel zal zijn. Het hangt allemaal samen met het *“in Christus Jezus”* zijn. Dat is de positie van de christen. En of je nu besneden of onbesneden bent, het maakt voor je positie in Christus niets uit. Wie in Christus is, zal zijn geloof laten zien, niet door werken van de wet, maar door liefde. Liefde is de drijvende kracht achter daden die in geloof worden verricht.

Lees nog eens Galaten 5:1-6.

Verwerking:

Is er in jouw leven als christen nog (of: weer) sprake van een slavenjuk of kun je zeggen dat jouw geloof door liefde werkt?

Galaten 5:7-15

Geroepen om vrij te zijn

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

7 U liep goed; wie heeft u tegengehouden, dat u <de> waarheid niet zou gehoorzamen? 8 Die overreding is niet uit Hem Die u roept. 9 Een beetje zuurdeeg doorzuurt het hele deeg. 10 Ik vertrouw van u in [de] Heer, dat u niet anders gezind zult zijn; maar hij die u in verwarring brengt, zal het oordeel dragen, wie hij ook is. 11 Maar ik, broeders, als ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik dan nog vervolgd? Dan is immers het struikelblok van het kruis tenietgedaan. 12 Och, lieten zij die u opstoken zich maar verminken! 13 Want u bent geroepen om vrij te zijn, broeders; [gebruikt] echter de vrijheid niet als een aanleiding voor het vlees, maar dient elkaar door de liefde. 14 Want de hele wet wordt in één woord vervuld, in dit: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf'. 15 Als u echter elkaar bijt en opeet, kijkt dan uit dat u niet door elkaar verslonden wordt.

V7. Als Paulus zegt "u liep goed", heeft hij het beeld van een hardlooppwedstrijd voor zich. De Galaten hebben in de wedloop een goede start gemaakt. Ze hebben het evangelie zonder enig voorbehoud aangenomen. Maar nu zijn er hindernissen op de wedstrijdbaan gelegd waardoor ze opgehouden zijn met de wedstrijd. Ze gehoorzamen de waarheid van het evangelie niet langer.

V8. Ze hebben naar andere stemmen geluisterd in plaats van te blijven luisteren naar de stem van God, Die hen door het evangelie dat Paulus hun predikte, heeft geroepen. In dat roepen van God is geen spoor te bekennen geweest van wat de Joodse dwaalleraren hen willen laten geloven.

Paulus noemt deze mensen hier niet bij name. Het is voldoende te weten dat wat zij prediken niet van God komt. Op dezelfde manier

spreekt de Heer Jezus in *Johannes 10* (Jh 10:4-5). Zijn schapen kennen Zijn stem. Als er een vreemde komt, zullen zij die niet volgen omdat zij die stem niet kennen. Zij zullen van hem wegluchten. Het is niet nodig allerlei verkeerde leringen te onderzoeken, tenzij je daartoe een opdracht van de Heer hebt. Wat niet de stem van de Heer is, dat wil zeggen wat in strijd is met het Woord van God, kun je zo verwerpen.

V9. Als je verkeerde leer, zoals hier, of zondige praktijk, zoals in *1 Korinthiërs* (1Ko 5:1-13), toestaat en het niet veroordeelt, zullen je leven en de gemeenschap waar je je bevindt, uiteindelijk verwoest worden. Kwaad dat niet wordt geoordeeld, werkt als zuurdeeg, want het doortrekt het geheel net zoals zuurdeeg het hele deeg doortrekt en verzuurd.

V10. Als Paulus naar de Galaten kijkt, is hij met hen ten einde raad (*Gl 4:20*). Als hij naar boven kijkt, naar de Heer Jezus, heeft hij er vertrouwen in dat Hij de Zijnen niet in de steek zal laten. Paulus weet hoe hij zijn zorg bij de Heer moet brengen. Dat is een belangrijke les voor jou en mij. Als we ergens over tobben, uit iets geen uitweg meer zien, is er altijd de weg naar boven, naar de Heer.

Paulus gaat ervan uit dat de Galaten in hun uiteindelijke beoordeling van de dingen tot dezelfde conclusie zullen komen als hij hun vanaf het begin heeft voorgesteld. Wat de personen betreft die hen in verwarring hebben gebracht, die geeft hij over aan het oordeel van God.

V11. Nu is er over Paulus ook nog iets gezegd, waar hij nog even op moet ingaan. Er wordt namelijk beweerd dat Paulus de besnijdenis predikt. Dat is natuurlijk een list van de tegenstanders om de Galaten zand in de ogen te strooien. Ook vandaag gebeurt het nog dat Paulus dingen in de mond worden gelegd die hij nooit heeft gezegd of zo heeft bedoeld.

Wat de besnijdenis betreft, moet het duidelijk zijn dat hij die niet predikt. Dat blijkt wel uit het feit dat de Joden hem achterna zitten.

Dat zouden ze niet doen als hij de besnijdenis wel zou prediken. En als Paulus de besnijdenis wel zou prediken, houdt dat in dat hij toch nog iets zou overlaten van eigen werken. En dat is volkomen in strijd met de prediking van het kruis.

Het kruis toont de verdorvenheid van de mens tot in de wortels van zijn bestaan en van zijn wezen en is het bewijs dat de mens een vijand van God is. Daarom vormen het kruis en de volkomen verlossing die door genade is volbracht altijd een struikelblok voor iemand die het vlees nog wat eer wil geven. Wie aan het evangelie van Jezus Christus iets toevoegt door aan de mens de mogelijkheid te geven zelf iets te doen voor zijn behoudenis, zal zeker waardering oogsten, maar niet bij God en ook niet bij hen die aan Gods waarheid vasthouden.

V12. Paulus ziet hoe hier door de list van het Judaïsme het evangelie van zijn kracht wordt beroofd en zielen te gronde worden gericht. Dat brengt hem tot de sterke uitroep van dit vers. Maar wat zie je sinds de dagen van de apostel? Het wetticisme heeft grote delen van de christenheid in haar greep gekregen. En waar is nu de heilige verontwaardiging die Paulus toen kenmerkte?

De uitroep van de apostel is een zinspeling op de besnijdenis. Daarmee lijkt hij te bedoelen dat hij wenst dat de valse leraren zichzelf lossnijden van de Galaten en van de christelijke gemeenten in het algemeen. Nog steeds gaan de pogingen door om Gods volk terug te brengen onder de slavernij van enige vorm van wet.

V13-14. Nog eens wijst Paulus erop dat je geroepen bent om vrij te zijn. Hij zegt er direct bij dat dit niet wil zeggen dat je nu vrij bent om te zondigen. De christen mag dan wel van de wet bevrijd zijn, maar dat betekent niet dat hij nu geen gezag meer boven zich heeft. Christelijke vrijheid staat de zonde niet toe, maar moedigt daartegenover aan tot dienen uit liefde.

Echte vrijheid is alleen te vinden binnen de door God gestelde grenzen. Het volmaakte voorbeeld zie je bij de Heer Jezus. Als je elkaar

dient door de liefde, vervul je wat de wet eist. Nu denk je misschien: Moet ik dan toch de wet houden? Nee, Paulus gaat hier niet terug naar de wet. Wat hij laat zien, is: wat de wet eist en de mens niet kan volbrengen, wordt in de praktijk van de christelijke vrijheid werkelijkheid. Wie in liefde dient, houdt zich vanzelf, automatisch, aan de wet, zonder dat de wet de leefregel is.

V15. Liefde verdraagt zwakheden, eist niet, stelt geen voorwaarden en verlangt ernaar te dienen. De wet weet niets van barmhartigheid, kan niet meegaand zijn en moet alles veroordelen wat niet aan de volmaakt rechtvaardige eis ervan voldoet. Waar de wet of iets wat daarvan is afgeleid norm wordt voor de verhouding tot God en tot elkaar, is het onvermijdelijke gevolg dat er strijd ontstaat.

De wet eist liefde tot elkaar, maar bij de Galaten toen en in de christenheid nu gebeurt het tegendeel. Wie de wet houdt, bouwt een eigen gerechtigheid op en kan geen medelijden hebben met anderen. De wet vereist een harde opstelling, anders is de wet geen wet meer.

De strijd die uit wetticisme voortkomt – en ook strijd die voortkomt uit het bestrijden van wetticisme! –, voert tot uitdelging. Eerst is er bijten, dan opeten en ten slotte verslinden. Het lijkt op *Johannes 10* waar de Heer Jezus spreekt over “*stelen*”, dan “*slachten*” en ten slotte “*verderven*” (*Jh 10:10a*).

Lees nog eens Galaten 5:7-15.

Verwerking:

Voel jij je vrij? Hoe gebruik jij je vrijheid?

Galaten 5:16-21

De Geest tegenover het vlees

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

16 Maar ik zeg: wandelt door [de] Geest, en u zult [de] begeerte van [het] vlees geenszins volbrengen. 17 Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; want deze staan tegenover elkaar, opdat u niet doet wat u wilt. 18 Maar als u door [de] Geest geleid wordt, dan bent u niet onder [de] wet. 19 Nu is het duidelijk wat de werken van het vlees zijn: hoererij, onreinheid, losbandigheid, 20 afgodendienst, toverij, vijandschappen, twist, jaloersheid, toorn, partijzucht, tweedracht, sekten, 21 afgunst, <moorden,> dronkenschappen, zwelgpactijen en dergelijke; waarvan ik u tevoren zeg, zoals ik ook tevoren heb gezegd, dat wie zulke dingen bedrijven, Gods koninkrijk niet zullen beërven.

In *vers 1* van dit hoofdstuk plaatst Paulus de vrijheid tegenover de slavernij. In *vers 13* plaatst hij de vrijheid tegenover de losbandigheid. Nu gaat hij laten zien hoe echte vrijheid beleefd en gemanifesteerd wordt, namelijk in een leven dat door de Geest wordt geleid.

V16. Het gedeelte van de *verzen 16-26* vormt een eenheid. De Geest wordt daarin maar liefst zeven keer genoemd. *Vers 16* vormt een directe tegenstelling met *vers 15*. In *vers 15* is sprake van elkaar bijten en opeten. Maar, zo zegt *vers 16*, als je door de Geest wandelt, zullen zulke dingen niet kunnen gebeuren.

“Wandelt door [de] Geest” wil zeggen dat je de bedoelingen van de Geest uitvoert en dat je je beslissingen neemt in het licht van Zijn heiligheid. Het betekent dat je gedrag erop gericht is in je leven Christus te verheerlijken, want daarvoor is de Heilige Geest op aarde gekomen (*Jh 16:14*). Als je door de Geest wandelt, is het gevolg dat je het vlees de mond snoert en voor dood houdt. Het is immers onmogelijk om Christus voor ogen te hebben en tegelijk te zondigen.

V17. Nu heeft de christen twee naturen in zich: het nieuwe leven en het oude leven. Het nieuwe leven wil zich laten leiden door de Geest, het oude leven wil graag aan de begeerten van het vlees voldoen. De Geest en het vlees staan als vijanden tegenover elkaar. Het vlees spant zich in om te verhinderen dat je naar de Geest wandelt en de Geest weerstaat de werking van het vlees om te voorkomen dat het zijn wil uitvoert.

Het vlees is nog altijd in de christen aanwezig, het is niet dood of uitgeroeid. Het vlees *“begeert”* nog steeds, maar je hoeft er niet meer naar te luisteren. God had bij onze bekering het zondige vlees kunnen wegnemen. Toch heeft Hij het in ons gelaten en wel om ons voortdurend te herinneren aan de zwakheid van onszelf en ons door die wetenschap voortdurend afhankelijk te houden van Christus.

Wie wint nu die strijd die zich in jou en mij afspeelt? Hier komt jouw en mijn verantwoordelijkheid om de hoek kijken. Iemand heeft de twee naturen eens vergeleken met twee honden, een witte en een zwarte, die voortdurend met elkaar aan het vechten zijn. ‘Weet je’ zo zei hij, ‘wie het nu wint? Dat is de hond aan wie ik voedsel geef!’

Je beseft best wel dat de Geest geen kans krijgt je leven te leiden als je bijvoorbeeld naar slechte films op de tv of internet kijkt, of als je smerige lectuur leest, of als je in onvrede met je omgeving leeft. Dan geef je voedsel aan ‘de zwarte hond’. Als je de dingen zoekt *“die boven zijn, waar Christus is”* (Ko 3:1), als je erop uit bent meer van Hem te leren kennen door de Bijbel te lezen en goede boeken die over Christus gaan, ja, dan geef je voedsel aan ‘de witte hond’.

Feitelijk is het een strijd die jijzelf niet hoeft te strijden. Het is jouw zaak je te laten leiden door de Heilige Geest. Die leiding door de Heilige Geest is niet een zaak die alleen geldt bij bepaalde gelegenheden, bijvoorbeeld in de samenkomsten van de gemeente. Nee, het is een zaak voor het leven van elke dag. Het is ook niet een zaak voor ‘vergevorderde’ christenen. Nee, het is een zaak voor iedere christen, want iedere christen heeft nadat hij het evangelie van zijn

behoudenis (1Ko 15:1-4) heeft geloofd, de Heilige Geest ontvangen (Ef 1:13).

V18. Wie zich door de Geest laat leiden, wordt uitgetild boven het bezig zijn met zichzelf, met de wet en met het vlees, en is bezig met Christus. Wie zich door de Geest laat leiden, heeft de wet niet als leefregel of als middel om daardoor gerechtvaardigd te worden.

Het is opmerkelijk om te zien dat het lijkt alsof Paulus de wet en het vlees steeds door elkaar heen gebruikt. Paulus heeft in deze brief ook duidelijk aangetoond dat de wet gegeven is aan een volk in het vlees, Israël, dat meende aan Gods wet te kunnen voldoen. De wet is gegeven om te bewijzen dat het vlees zich niet aan de wet van God onderwerpt (Rm 8:7).

V19-21. De wet maakt duidelijk wat de werken van het vlees zijn. Het is het hele handelen van de mens die zich niet door de Geest van God laat leiden. Dat geldt uiteraard voor mensen die niet wedergeboren zijn. Het geldt echter ook voor mensen die dat wel zijn, maar die zich in plaats van door de Geest te laten leiden door het vlees laten leiden.

Paulus somt een aantal werken van het vlees op. Deze lijst is niet volledig. In *Mattheüs 15* en *Romeinen 1*, om maar enkele andere plaatsen te noemen, worden nog andere werken van het vlees genoemd (*Mt 15:19*; *Rm 1:29-31*). Het is best mogelijk dat Paulus deze zonden noemt omdat juist die onder de Galatische christenen voorkomen.

Liefst vijftien of zestien werken van het vlees – het hangt ervan af of ‘moorden’ ook in de tekst moet worden opgenomen – laat Paulus de revue passeren. De eerste drie zonden zijn seksuele zonden. “*Hoererie*” is verboden seksuele omgang. Dat betreft niet alleen geslachts-gemeenschap, maar alle seksuele bezigheden – ook in de gedachten! – buiten het huwelijk en vóór het huwelijk. “*Onreinheid*” ziet op het omgaan met seksualiteit op een vuile manier in gedachten, woorden, daden en begeerten en dat kan ook in het huwelijk gebeuren. “*Losbandigheid*” is het schaamteloze gedrag in seksuele dingen, zon-

der remmingen en zonder erom te geven wat anderen ervan vinden. Ook dit kan binnen het huwelijk plaatsvinden.

Afgodendienst en toverij horen bij elkaar als zonden die direct tegen God worden begaan door Hem in Zijn exclusieve rechten te miskennen. De overige werken van het vlees zijn zonden die mijn medemens of medegelovige aangaan.

Wie zulke dingen als levenspraktijk hanteert – dat is wat anders dan per ongeluk een keer in een van deze dingen vallen –, heeft geen deel aan Christus en staat buiten Gods koninkrijk.

Lees nog eens Galaten 5:16-21.

Verwerking:

Wat ervaar jij van de strijd van vers 17?

Galaten 5:22-26

De vrucht van de Geest

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

22 Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. 23 Tegen zulke dingen is geen wet. 24 Maar zij die van Christus <Jezus> zijn, hebben het vlees met de hartstochten en de begeerten gekruisigd. 25 Als wij door [de] Geest leven, laten wij ook door [de] Geest wandelen. 26 Laten wij niet streven naar ijdele eer, terwijl wij elkaar tergen en afgunstig zijn op elkaar.

V22. In vers 19 is sprake van de “werken [meervoud] van het vlees”. In vers 22 noemt Paulus de “vrucht [enkelvoud] van de Geest”. Als je aan werken van het vlees denkt, zie je meer die werken zelf als een resultaat van wat een mens doet. Bij de vrucht van de Geest denk je eerder aan een innerlijke gezindheid. Het is een vrucht, niet van onszelf, zoals bij de werken van het vlees, maar van de Geest. Je kunt het vergelijken met een fabriek en een tuin. In een fabriek zijn mensen hard aan het werk om een bepaalde productie te realiseren. In een tuin groeit wat erin gezaaid is, zonder dat een mens daar iets aan doet, behalve waarschijnlijk onkruid wieden.

De vrucht van de Geest is niet hetzelfde als de gaven van de Geest. Iedereen die de Heilige Geest heeft ontvangen, heeft ook bepaalde gaven van de Geest ontvangen. Iedere gelovige heeft andere gaven. Bij de vrucht van de Geest is dat onderscheid er niet. Het is een vrucht die bij iedere gelovige gevonden moet worden.

Zoals gezegd, staat het woord ‘vrucht’ in het enkelvoud. Het is één vrucht, maar ze is samengesteld uit negen onderdelen. Je kunt denken aan een diamant. Dat is één steen, maar met een verschillende schittering, afhankelijk van hoe het licht erop valt. Je kunt ook den-

ken aan een bloem met negen blaadjes. Als je er één blaadje aftrekt, heeft de bloem zijn schoonheid verloren. Zo zijn ook de negen delen van de vrucht van de Geest niet los verkrijgbaar. De Heilige Geest wil elk onderdeel ervan tot zijn volle recht laten komen in zijn samenhang met het geheel.

1. Het eerste onderdeel dat wordt genoemd, is *“liefde”*. Dat is te begrijpen. Het is de natuur van God. God is liefde (1Jh 4:8,16) en Zijn liefde is door de Heilige Geest in onze harten uitgestort (Rm 5:5).
2. Dan volgt *“blijdschap”*. Dat is de vreugde die de Heilige Geest bewerkt als we denken aan God en wat Hij voor ons heeft gedaan in Zijn Zoon, ondanks de soms moeilijke omstandigheden waarin we ons kunnen bevinden. Het is de blijdschap ‘in de Heer’ (Fp 3:1) en die is onze kracht (Ne 8:11).
3. *“Vrede”* is de innerlijke rust die in God aanwezig is. Het is de vrede van God die door de Heilige Geest in ons bewerkt wordt als we ons door Hem laten leiden. Die vrede zal ons deel zijn, ook weer los van de soms moeilijke omstandigheden waarin wij ons kunnen bevinden.

De Heer Jezus zegt van deze drie – liefde, blijdschap en vrede – in Johannes 14-15: *“Mijn vrede”, “Mijn liefde”, “Mijn blijdschap”* (Jh 14:27; 15:10-11). Tussen Hem en de Geest is een volkomen overeenstemming.

4. Hoe belangrijk is *“lankmoedigheid”* of ‘geduld’. Wat wordt je geduld soms op de proef gesteld als je in een moeilijke, uitzichtloze situatie bevindt of als je te maken hebt met moeilijke mensen.
5. *“Goedertierenheid”* is een kenmerk dat daarop aansluit. In Titus 3 wordt dit kenmerk gebruikt voor God (Tt 3:4). Het geeft Zijn vriendelijke gezindheid en welwillende houding ten opzichte van zondaars aan. Zijn die gezindheid en houding ook bij jou en mij te vinden? Als je door de Geest laat leiden wel.

6. "Goedheid" is een kenmerk waarin tot uiting komt dat je op zoek bent naar wat goed is voor de ander en dat je daarin gul bent. In *Efeziërs 5* is goedheid verbonden met de vrucht van het licht (*Ef 5:9*).
7. "Trouw" ben je als je te vertrouwen, betrouwbaar bent in wat je zegt en wat je doet.
8. "Zachtmoedigheid" wil zeggen dat je bereid bent een nederige plaats in te nemen. Het is niet een karakterloze weekheid, maar een houding die je bewust aanneemt. Daarvoor is veel geestelijke kracht nodig.
9. De reeks sluit met "zelfbeheersing". De Heilige Geest brengt tot een gedisciplineerd leven, waarbij niet wordt toegegeven aan de impulsen van hartstochten en begeerten. Hij geeft je het vermogen om jezelf onder controle te houden.

Deze negenvoudige vrucht wordt niet bewerkt door jezelf onder de wet te plaatsen. Alleen als je je door de Heilige Geest laat leiden, komt deze vrucht in zijn frisheid tot groei en bloei. Bij de Heer Jezus wordt deze vrucht in zijn volle rijpheid gevonden. Ik vind het alleen wat moeilijk om bij Hem te spreken over 'zelfbeheersing'. In dit woord ligt de gedachte aan verkeerde impulsen die moeten worden bedwongen. Die waren bij de Heer Jezus natuurlijk niet aanwezig.

V23. De vrucht van de Geest ligt buiten het bereik van de wet. Ook al zou de wet er iets mee te maken hebben gehad, dan nog is er in de vrucht van de Geest niets wat onder het oordeel van de wet valt. Al de kenmerken of onderdelen van de vrucht van de Geest zijn een welgevallen voor God, zijn nuttig voor onze medemens en hebben een weldadige uitwerking op ons eigen geloofsleven.

V24. Deze vrucht wordt gevonden bij hen "die van Christus <Jezus> zijn". Zij hebben radicaal afgerekend met "het vlees" en de daarbij behorende "hartstochten en ... begeerten". Voor jou betekent dit, dat je in praktijk moet brengen wat je bij je bekering hebt erkend. Je hebt je toen een gemaakt met het oordeel dat God op het kruis over het vlees heeft voltrokken.

Paulus doet hier geen oproep om het vlees te kruisigen, maar om het voor gekruisigd te houden. Het is geen pijnlijk en langzaam proces van zelfkastijding, maar het gelovig aannemen wat God zegt. Dat ziet terug op wat op het kruis is gebeurd.

V25. Bij je bekering heb je door de Geest leven ontvangen. Nu komt het erop aan ook door die Geest te wandelen. Dat ziet op het heden, op hier-en-nu! De gedachte is dat een bepaalde positie, *leven* door de Geest, moet blijken uit de praktijk, *wandelen* door de Geest.

V26. De wet kan geen leven geven en geeft ook geen kracht voor een wandel waarin voor God vrucht wordt gedragen. Het laatste vers geeft nog eens aan waartoe het willen houden van de wet leidt: de trots van het eigen vlees en de verachting van anderen.

Lees nog eens Galaten 5:22-26.

Verwerking:

Leer de negen onderdelen van de vrucht van de Geest met je hart uit het hoofd.

Galaten 6:1-6

Draagt elkaars lasten

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

1 Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat ook u niet in verzoeking komt. 2 Draagt elkaars lasten, en zo zult u de wet van Christus vervullen. 3 Want als iemand meent iets te zijn, terwijl hij niets is, dan misleidt hij zichzelf. 4 Maar laat ieder zijn eigen werk beproeven, en dan zal hij alleen wat hemzelf betreft zijn roem hebben en niet wat de ander betreft; 5 want ieder zal zijn eigen pak dragen. 6 En laat hij die in het Woord wordt onderwezen, hem die onderwijst van alle goede dingen meedelen.

V1. Om zijn verbinding met de gelovigen in Galatië en ook hun verbinding met elkaar nog eens te benadrukken begint Paulus zijn slotvermaningen met het prachtige woord “broeders”. Hierbij zijn uiteraard de zusters ingesloten. Dit is ook een goede inleiding op de volgende verzen, waaruit blijkt dat die verbinding op een speciale manier wordt beleefd, namelijk in de zorg die er voor elkaar in ‘familieverband’ behoort te zijn.

In het vorige hoofdstuk heeft Paulus de werken van het vlees en de vrucht van de Geest tegenover elkaar gesteld. Hij heeft duidelijk gemaakt dat het leven van de christen het kenmerk van de Heilige Geest behoort te hebben, zodat in hem de vrucht van de Geest zichtbaar wordt. Nu kan het gebeuren dat iemand verzuimt op enig moment door de Geest te wandelen. Voor dat moment ligt de zonde op de loer en ‘overvalt’ hem. Zo wordt het in dit vers voorgesteld.

De zonde ligt op de loer om toe te slaan op het ogenblik dat de waakzaamheid van de gelovige even verslapt. En zo ga je in de fout:

je liegt om jezelf ergens uit te redden, je geeft toe aan een seksuele drift, je grijpt het geld van een ander dat daar zo open en bloot ligt.

De wet kent voor deze overtredingen geen pardon, alleen rechtvaardige vergelding (*Hb 10:28*). De Galaten, die zich weer onder de wet willen plaatsen, kunnen na het ontvangen onderwijs over de Heilige Geest nu worden aangespoord om zich met zo'n overtreder bezig te houden.

Iemand moet trouwens wel aan een paar voorwaarden voldoen voordat hij zich kan en mag bezighouden met de medegelovige die zondigt. In de eerste plaats moet hij geestelijk zijn. Je kunt je afvragen wie dat van zichzelf durft te zeggen. Ik denk dat de volgende voorwaarden dat duidelijk maken. Iemand die geestelijk is, zal *"een geest van zachtmoedigheid"* bezitten. Hij gaat dan niet vanuit de hoogte en veroordelend naar de ander toe. Zachtmoedigheid staat in contrast met de hardheid van de wet.

In de tweede plaats zal *"ziende op uzelf"* helpen met het bewustzijn dat hij niet beter is dan de ander. Dat staat in contrast met de eigen dunk die wettische mensen van zichzelf hebben. Een wettisch mens is niet in staat met een ander mee te lijden. Hij moet er goed van doordrongen zijn dat hij dan precies hetzelfde of nog iets ergers doet dan zijn broeder heeft gedaan als God hem niet bewaart.

In verband met dit vers trof mij een woord uit het boek *Job* waarin de goede gezindheid van Elihu tegenover Job merkbaar wordt. Elihu zegt: *"Zie, ik ben voor God net als jij; ook ik ben [maar] uit leem gevormd. Zie, laat mijn bedreiging je geen angst aanjagen, en mijn hand zal niet zwaar op je drukken"* (*Jb 33:6-7*). Wanneer je je met iemand wilt bezighouden die in de zonde is gevallen, is het noodzakelijk dat je je tot hem neerbuigt en je met hem en zijn zonde een maakt. Dat is de betekenis van het eten van het zondoffer door de priester die voor iemand anders een zondoffer moet brengen (*Lv 6:26*). Dat is de weg om die ander tot inkeer te brengen, te herstellen en ervoor te zorgen dat hij zijn door God gegeven plaats weer inneemt.

V2. Na deze speciale vorm van last dragen met speciale voorwaarden, roept *vers 2* alle gelovigen op tot het dragen van de lasten van elkaar. De lasten die hier bedoeld worden, zijn allerlei vormen van beproevingen en aanvechtingen die het leven zo zwaar kunnen maken. De Heer Jezus was en is de grote Lastdrager. Op Hem mogen we al onze zorgen werpen (*1Pt 5:7*).

God heeft het in Zijn wijsheid zo geregeld, dat wij daarmee ook elkaar mogen helpen. Op die manier zullen we nog beter de waarde van de gemeenschap die we als broeders en zusters hebben, erkennen en ervaren. De kracht van een plaatselijke gemeente blijkt onder andere uit de mate waarin gelovigen bij machte zijn met elkaars moeiten mee te voelen en die te verlichten.

Door elkaars lasten te dragen vervullen we de wet van Christus. Die wet betekent dat het hele leven van de Heer Jezus op aarde erop gericht was dat Hij de wil van de Vader deed ten gunste van anderen. Paulus zegt hiermee als het ware tegen de Galaten: 'Als jullie dan per se een wet willen, dan heb je er hier een; ga daar maar mee aan de slag.' Christus deed nooit iets voor Zichzelf.

V3. Dat ligt bij mensen die de wet prediken of willen houden heel anders. Zij menen iets te zijn; ze menen dat ze alles zelf kunnen en hebben geen oog voor de nood van anderen. Zulke mensen zijn in wezen "*niets*". Ze zijn blind voor het feit dat in het vlees "*geen goed woont*" (*Rm 7:18*). Ze misleiden zichzelf door zich te verbeelden dat ze nog wel tot iets goeds, zoals het houden van de wet, in staat zijn. Zulke mensen meten anderen altijd met zichzelf en komen uit die vergelijking dan goed tevoorschijn.

V4-5. Wat we zijn en wat we doen, moeten we niet vergelijken met wat anderen zijn of doen. Je eigen werk, het geheel van wat je voor God doet, heel je houding en al je daden, mag je beproeven in het licht van God. Het is van jou en voor God. Je mag blij zijn met wat je voor Hem mag doen. En aan het einde, voor de rechterstoel van Christus, zul je je alleen voor je eigen werk moeten verantwoorden,

je “*eigen pak*” moeten dragen. Dat laatste houdt in dat je met je eigen pak aan werkzaamheden voor God moet verschijnen.

V6. De derde vorm van het dragen van lasten heeft te maken met het ondersteunen van hen die onderwijzen uit het Woord. Let wel, het gaat om hen die onderwijs geven uit het Woord van God en niet om mensen die allerlei eigen ideeën of opvattingen over het Woord ten beste geven. Deze ondersteuning wordt genoemd een ‘mee laten delen van alle goede dingen’.

Dat kan in de eerste plaats in financieel opzicht zijn. Heb jij daar oog voor? Het kan ook een delen zijn in geestelijke zegeningen waardoor een dienaar van het Woord bemoedigd wordt. Heb jij wel eens iets moois van de Heer Jezus of wat je met Hem hebt beleefd aan zo iemand verteld? Je kunt dit ‘meedelen’ verder ook toepassen op allerlei praktische zaken, zoals vervoer en huisvesting.

Lees nog eens Galaten 6:1-6.

Verwerking:

Waar zie jij taken tot last dragen? Werk je daar ook aan?

Galaten 6:7-11

Wat een mens zaait, zal hij ook oogsten

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

7 Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten. Want wat een mens zaait, dat zal hij ook oogsten. 8 Want wie voor zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie voor de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten. 9 Maar laten wij niet moedeloos worden in goeddoen; want te gelegener tijd zullen wij oogsten, als wij niet verlapsen. 10 Laten wij dus, wanneer wij gelegenheid hebben, goeddoen aan allen, maar het meest aan de huisgenoten van het geloof. 11 Ziet, wat een lange brief ik u geschreven heb met mijn eigen hand!

V7. Deze verzen gaan over wat wel wordt genoemd 'de regering van God'. De regering van God heeft te maken met iemands gedrag en de gevolgen die dit gedrag heeft. Wat je doet, heeft altijd een bepaalde uitwerking, een bepaald gevolg. Het doet iets, het laat een spoor na. Het heeft betrekking op je eigen leven, en als er een ander bij betrokken is, ook op het leven van die ander.

Het is waar dat de genade van God volmaakt is en dat je door het werk van de Heer Jezus volkomen behouden bent. Niets of niemand kan je rukken uit de hand van de Heer Jezus en uit de hand van de Vader (Jh 10:28-29). Maar dat betekent niet dat het niet uitmaakt hoe je leven er verder uitziet. God heeft onfeilbare gevolgen verbonden aan de manier waarop je leeft.

Je kunt dat al waarnemen door gewoon je ogen de kost te geven. Elifaz heeft ook zo'n waarneming gedaan: "[Maar] zoals ik gezien heb: zij die onrecht ploegen en moeite zaaien, oogsten dat [ook]" (Jb 4:8; vgl. Sp 22:8a; Hs 8:7a). Denk bijvoorbeeld eens aan de slagzin die wel eens in een antidrank campagne is gebruikt: 'Drank maakt meer kapot dan je lief is.' Iemand die te veel gedronken heeft, kan in zijn dron-

kenschap een ander dood rijden. Hij kan dat belijden, het kan vergeven worden, hij verliest de behoudenis er niet mee, maar het slachtoffer komt daar niet mee tot leven. Altijd zal het besef, de wroeging blijven: 'Ik heb iemand doodgereden.'

Dit beginsel is op tal van andere dingen toe te passen. Het is belangrijk dat je je realiseert dat je continu, dag aan dag, aan het zaaien bent door wat je denkt, zegt en doet. De voedingsbodem waarin je dit 'zaad' zaait en waarin het tot ontwikkeling komt, is je omgeving. Vraag je daarom steeds af: 'Op welke plaatsen houd ik mij op; waar moet ik zijn, bijvoorbeeld door mijn werk of andere verplichtingen, en waar ben ik door mijn eigen keus; wat lees ik, waar kijk ik naar, waarnaar luister ik?'

"Dwaalt niet" wil hier zeggen: 'Bedrieg jezelf in dit opzicht niet.' God laat niet met Zich spotten, je kunt geen loopje met Hem nemen! Wat hier staat, wil zoveel zeggen als: je neus ophalen voor God, Hem met minachting behandelen. En dat doe je, als je geen rekening houdt met wat Hij in Zijn Woord heeft gezegd. Misschien is dit wel de verbinding tussen *vers 7* en *vers 6* waarin het gaat over het Woord. Het is immers de fout van de Galaten dat ze gehoor geven aan Judaïsten met hun menselijke leringen en dat ze daarmee het Woord van God aan de kant zetten. Nou, als je niet naar het Woord luistert, spot je met God en zijn de gevolgen voor jou. Ik zeg het wat scherp, maar dat doet Paulus hier ook.

V8. De keus is aan jou. Je kunt voor het vlees zaaien en je kunt voor de Geest zaaien. Als je voor je eigen vlees zaait, zoek je het belang van jezelf, ben je zelfzuchtig bezig. Je denkt dan aan je eigen plezier en gemak. Het onontkoombare gevolg is dat je verderf zult maaien. Er blijft niets van over. Als je voor de Geest zaait, in Zijn belang bezig bent, denk je niet aan jezelf, maar aan Christus en de Zijnen. Het kan niet anders of je geniet daarin wat het eeuwige leven inhoudt, wat je in volmaaktheid zult genieten als we bij de Heer Jezus zijn.

V9. Nu wordt jou die manier van leven niet gemakkelijk gemaakt. Vaak moet er lang gewacht worden op de resultaten van het zaaien

voor de Geest. Dan kan zomaar de gedachte opkomen: 'Waar doe ik het allemaal voor? Ik zie geen enkel resultaat, het wordt alleen maar erger en slechter.' Vandaar de aansporing "*niet moedeloos*" te worden in goeddoen. Om in de beeldspraak van dit gedeelte te blijven: van een stuk land waarin je vandaag zaad hebt gezaaid, kun je niet morgen al een rijke oogst binnenhalen. Blijf goeddoen, blijf trouw in je dagelijkse bezigheden, want de oogst komt. Doe het goede rijkelijk, met milde hand, dan zul je ook een rijke oogst hebben.

Verslap niet, houd nog even vol. Laat je niet ontmoedigen door tegenslagen en pijn die je ervaart als het goede dat je doet met kwaad wordt beantwoord. Op de juiste, door God bepaalde tijd, komt de beloning.

V10. Kijk naar al die mensen om je heen. Zij hebben iemand als jij nodig, iemand die de genade van de Heer Jezus kent. Zaai Zijn genade om je heen. De mensen in de wereld hebben die genade nodig om behouden te worden; christenen die gevangenzitten in wetticisme hebben die genade nodig om daaruit bevrijd te worden; christenen die het op andere manieren moeilijk hebben, hebben die genade nodig om bemoedigd te worden.

Je hebt een geweldig terrein om te zaaien en wel alle mensen die je elke dag ontmoet. Het veld waarin je zaait – anders gezegd: je doelgroep –, bestaat uit alle mensen. Als er gelegenheid is, kun je hun goeddoen. Daarmee laat je tevens zien Wie God is. Gods doelgroep, met eerbied gesproken, bestaat ook uit alle mensen (*Mt 5:45; Tt 2:11*).

Te midden van al die mensen leeft een bijzondere doelgroep, die "*de huisgenoten van het geloof*" genoemd wordt. Hun mag je op een speciale manier goeddoen. In *1 Timotheüs 4* staat dat God ook zo handelt (*1Tm 4:10*). De 'huisgenoten van het geloof' zijn al Gods kinderen, al de leden van de gemeente, ongeacht bij welke groep of welk kerkgenootschap zij hebben gemeend zich daarnaast nog te moeten aansluiten.

V11. Met deze aansporingen lijkt Paulus aan het einde van zijn brief te zijn gekomen. Hoewel de brief betrekkelijk kort is, wijst hij erop dat het een lange brief is. Hij heeft hem namelijk helemaal zelf geschreven. Gewoonlijk dicteert hij zijn brieven en voegt daar een eigenhandige groet aan toe (*1Ko 16:21*). Deze brief is een uitzondering. Vanwege de ernst van de dwaling waarvoor de Galaten zich hebben opengesteld, heeft hij zelf de pen ter hand genomen.

Lees nog eens Galaten 6:7-11.

Verwerking:

Ga je 'zaai'-activiteiten eens na en geef eerlijk aan in wiens belang je 'zaait': voor je eigen vlees of voor de Geest.

Galaten 6:12-18

Het kruis van onze Heer Jezus Christus

Neem eerst de bijbeltekst goed in je op:

12 Allen die zich naar [het] vlees mooi willen voordoen, die dwingen u zich te laten besnijden, alleen om niet vervolgd te worden om het kruis van Christus. 13 Want ook zij die zich <hebben> laten besnijden, houden [de] wet niet; maar zij willen dat u zich laat besnijden, opdat zij in uw vlees roemen. 14 Maar ik wil volstrekt niet roemen dan alleen in het kruis van onze Heer Jezus Christus, door Wie voor mij [de] wereld gekruisigd is en ik voor [de] wereld. 15 Want noch besnijdenis is iets, noch onbesneden zijn, maar een nieuwe schepping. 16 En allen die naar deze regel zullen wandelen, vrede en barmhartigheid zij over hen en over het Israël van God. 17 Overigens, laat niemand mij lastig vallen, want ik draag de merktekens van Jezus in mijn lichaam. 18 De genade van onze Heer Jezus Christus zij met uw geest, broeders! Amen.

V12. Ik heb al opgemerkt dat Paulus met *vers 11* klaar leek te zijn met schrijven. Maar het is alsof hij daarna de brief nog een keer heeft doorgelezen en vanwege het belang van zijn schrijven nog eens terugkomt op het doel ervan. Er zijn mensen bij de Galaten binnenge drongen die uit zijn op eigen belang. Zij ‘zaaien voor het vlees’. Zij leggen de nadruk op uiterlijke dingen, godsdienstige inzetten en gebruiken.

Het opleggen van de besnijdenis aan de Galatische gelovigen heeft geen ander doel – dat moeten de Galaten op de valreep nog eens horen – dan het ontkomen aan de vervolging die verbonden is met het kruis van Christus. Ook vandaag zie je dat je ontkomt aan totale afwijzing als je een godsdienst predikt of verdedigt waarin het vlees wordt gerespecteerd, waarin iets wordt overgelaten aan de inspanning van de mens. Het voldoen aan uiterlijke vormen geeft de mens

een fraaie schijn. Dit gevaar is altijd groot, maar in godsdienstig opzicht wel het allergrootst.

Wie het kruis predikt en verdedigt als de enige mogelijkheid tot behoud en het enige middel waardoor je als christen kunt leven, hoeft niet te rekenen op applaus. Het kruis maakt een einde aan de wijsheid van de wereld en de hoogmoed van de Joodse godsdienst.

V13. De predikers van besnijdenis en wet doen dat alleen met het oog op hun eigen eer en glorie. Daar kunnen ze mee pronken. Dat is hetzelfde als in deze tijd hoog opgeven over het aantal mensen dat je hebt gedoopt of die overtuigd zijn door jouw knappe redeneringen over hoe je God het beste kunt dienen, terwijl je aan het kruis voorbijgaat. Maar, zegt Paulus, laat je niet beetnemen. Die lieden, die zo hameren op het belang van de inzettingen, houden zich er zelf niet aan. Het zijn huichelaars.

V14. Hier tegenover plaatst Paulus zijn eigen houding en hij doet dat in het licht van de betekenis van het kruis. Het kruis is voor hem de plaats waar alles duidelijk is geworden. Daar ziet hij het ware karakter van de wereld en daar ziet hij alle volkomenheden van de Heer Jezus; daar ziet hij Wie God is en daar ziet hij wie de mens is. Wie de wet houdt, roemt in de natuur van de mens, waartoe deze in staat is. Wie in het kruis roemt, roemt in niets van zichzelf. Het kruis is namelijk de plaats waar het volle oordeel van God over de zondige natuur van de mens is voltrokken.

Het is *"het kruis van onze Heer Jezus Christus"*. Paulus gebruikt hier de volle naam van zijn én hun, *"onze"*, Heiland. Dat maakt het kruis, dat de plaats van schande, verwerping en vervloeking is, tegelijk tot de plaats waar voor het geloof al Gods heerlijkheid zichtbaar is geworden.

Het kruis is de radicale scheiding tussen de wereld en de gelovige. Ik ben daar in Christus geoordeeld en heb daarom voor de wereld afgedaan zoals Christus voor de wereld heeft afgedaan. De wereld, en vooral de godsdienstige wereld, heeft Christus aan het kruis ge-

nageld. Weg met Hem! Dat is ook de manier waarop de wereld naar mij kijkt.

Andersom is het ook waar: de wereld is voor mij geoordeeld. Door het kruis is de volle slechtheid en verdorvenheid van de wereld zichtbaar geworden. Daarmee wil ik als gelovige niets meer te maken hebben. De wereld kan niets aantrekkelijks meer hebben voor het hart van iemand die het kruis beziet en aanvaardt zoals Paulus het hier voorstelt. Elk compromis met de wereld is een klap in het gezicht van God en Christus en maakt van het kruis een lachertje.

Ik hoop van harte dat je het verlangen met me deelt om meer te gaan zien van de betekenis van het kruis van Christus en ook consequent naar die betekenis te leven.

V15. Alle uiterlijke inzetten hebben geen enkele waarde voor God. Waarop het aankomt, is of iemand *“een nieuwe schepping”* is. Dan ben je in staat de dingen te zien zoals God ze ziet.

V16. Wil je een regel om naar te leven? Dan vind je die hier. Deze regel luidt: Leef het nieuwe leven dat je bij je bekering hebt ontvangen. In het nieuwe leven is Christus het Voorwerp waarop je je richt en de Heilige Geest is de kracht ervan. Op die weg vind je *“vrede en barmhartigheid”*. Die dingen vind je niet als je de wet wilt houden. Dan krijg je alleen veroordeling, vervloeking en dood.

Apart noemt Paulus nog *“het Israël van God”*. Dat zijn de gelovigen uit Israël die in deze tijd, de tijd van de genade, de Heer Jezus als Heiland hebben aangenomen. Ze horen bij de gemeente. In *Romeinen 11* zegt Paulus van dezelfde groep gelovigen: *“Zo is er dan ook in de tegenwoordige tijd een overblijfsel naar [de] verkiezing van [de] genade”* (Rm 11:5).

Israël als volk wordt door God niet meer als Zijn volk erkend sinds het de Heer Jezus heeft verworpen. Als de gemeente is opgenomen, zal God de draad met Zijn volk weer opnemen en al de beloften vervullen die Hij aan dit volk heeft gedaan. Dit kun je allemaal leren uit *Romeinen 9-11*. De enkelingen die nu van Zijn aardse volk tot geloof

komen, worden door God als 'Zijn Israël' in deze tijd erkend, zonder daarvan een apart volk te maken naast de gemeente.

V17. Hij spreekt de wens uit dat de Galaten hem niet meer zullen lastigvallen. Ze hebben hem moeiten gegeven door hun afdwalen van het evangelie dat hij hun heeft gepredikt. In deze brief heeft hij dit evangelie gloedvol en met veel innerlijke strijd verdedigd. Dat moet afdoende zijn.

De littekens die het gevolg zijn van onder andere geselingen en een steniging – zie hiervoor en voor nog meer ontbering de lijst in 2 Korinthiërs 11 (2Ko 11:23-28) –, noemt hij *“de merktekens van Jezus”*. Hij noemt zijn Meester hier bij wijze van uitzondering *“Jezus”*, zonder verdere toevoeging. Ik denk dat hij dit doet om aan te geven dat het gaat om het leven van de Heer Jezus in vernedering op aarde, waar Hij schande en pijn heeft ondergaan (Js 52:14). Paulus wil zoveel als maar mogelijk is op zijn Meester lijken (Fp 3:10). Dat is zijn eer!

V18. Dan eindigt hij zijn brief zoals hij hem is begonnen: kort en koel. Er zijn geen groeten, zoals in andere brieven, hoewel er veel broeders bij hem zijn (Gl 1:2a). Ook zijn eigen groet ontbreekt. Hij kan niet anders dan hun *“de genade van onze Heer Jezus Christus”* voor hun *“geest”* toewensen omdat alleen genade en niets anders het tegenwicht is tegen de invloeden van wettisch denken. Dat is wat ik nodig heb, dat is ook wat jij nodig hebt. Die genade moet inwerken op het innerlijk, het denken, de geest van de christen.

Opnieuw gebruikt Paulus de volle naam van de Heer Jezus, voorafgegaan door *“onze”*. Dit 'onze' geeft de verbondenheid aan die er is tussen hem en de Galaten. Die verbondenheid komt ook prachtig tot uitdrukking in het woord *“broeders”*, dat ook laat zien hoe innig hij hen liefheeft. Hij drukt daarmee ook uit, dat hij hun heeft geschreven juist vanuit het diepe besef van de band die er is tussen hem en zijn kinderen in het geloof. Als er, na alles wat hij heeft geschreven, nog enige twijfel is over hoe hij hen ziet, dan is die twijfel hiermee de kop ingedrukt.

Het laatste woord van de brief is “*amen*”. Van alle brieven die Paulus heeft geschreven eindigt ook de *brief aan de Romeinen* daarmee. Dat is nog een aanwijzing hoezeer deze twee brieven op elkaar aansluiten; ze hebben beide de voorstelling en verdediging van het evangelie tot inhoud. Met dit ‘amen’, dat betekent ‘het is zo’, verzegelt Paulus als het ware de brief. Wat er staat, blijft zo!

Ik wil dit commentaar graag besluiten met de woorden van een andere gelovige (G.C. Willis) en ik voeg daarbij de bede dat deze brief in mijn en in jouw leven het effect zal hebben waartoe God de Heilige Geest hem heeft laten schrijven:

‘Het valt niet te zeggen hoe zwaar het voor Paulus moet zijn geweest om deze brief te schrijven, maar wat een schat hebben we erin voor vandaag. Het was zeker het werk van de duivel om destijds die leraren van de wet naar Galatië te sturen. Maar er waren een hogere hand en een hart van liefde die alles leidden.

Door de aanval van de vijand smeedde God voor ons een zwaard van het fijnste staal waarmee alle aanvallen van de vijand in de afgelopen bijna twintig eeuwen zijn weerstaan. En het is nog steeds even fris en krachtig als het al die eeuwen is geweest. Moge God Zelf onze handen oefenen om ermee te strijden en onze vingers om er oorlog mee te voeren (*Ps 144:1*) tot Zijn eer. Amen.’

Lees nog eens Galaten 6:12-18.

Verwerking:

Lees de brief nog eens door en noteer de keren dat er over het ‘kruis’ of ‘gekruisigd’ wordt gesproken. Laat op je inwerken in welk verband het voorkomt en wat dat betekent voor de praktijk van je geloofsleven.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder het menu 'Artikelen' en het submenu 'Auteurs -> Ger de Koning' de volgende commentaren en publicaties:

- De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
- De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangelieën en *Handelingen*.
- De 'Rotsvast-serie', een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
- Publicaties over diverse onderwerpen.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als pdf-bestand en als e-book.

Als er een ISBN wordt vermeld, is het boek ook als paperback te bestellen. Dat kan door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt de site www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de site www.daniel-verlag.de.

De Nederlandse commentaren staan ook op www.kingcomments.com. Bijbelboeken en verzen kunnen eenvoudig en snel worden benaderd. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder 'Informatie' op de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.

